

Amsterdam

Floriade '82

Osdorp

Voorburg

2007-3

PROFIEL

BURO

Landschapsarchitectuur parken + ecologie
parken + ecologie

HOLLANDSCHAP

Adviesburo voor Stad- en Landschapsinrichting

Moerdijkstraat 23 2751 BE Moerkapelle 079-5931819

HOLLANDSCHAP
Adviesbureau voor Stad- en Landschapsinrichting

ing. P. van Loon
landschapsarchitect BNT

Moerdijkstraat 23
2751 BE Moerkapelle
Nederland
tel. 079-5931819
fax. 079-5932498
e-mail: mail@hollandschap.nl
www.hollandschap.nl

EUROLANDSCAPE
Landscape Architects & Urban Planners

e-mail: mail@eurolandscape.com
www.eurolandscape.com

Bron: Historische kaart Topografische Dienst
Verkend in 1850 en 1851

Den Haag

Gouda

Rotterdam

**Moerkapelle , dorp in het Groene Hart.
Stroomopwaarts van Rotterdam, gelegen aan de rivier de Rotte.**

Landschapsarchitecten in de buitenruimte

Sinds de oprichting in oktober 1983 heeft **HOLLANDSCHAP** zich ontwikkeld tot een onafhankelijk multidisciplinair plan- en adviesbureau voor de inrichting van de stedelijke ruimte en het landelijk gebied.

De werkzaamheden bestaan veelal uit inventariseren, analyseren en communiceren, maar vooral uit het **genereren van plannen**. Vaak zijn **commerciële**, maar soms ook internationale, aspecten daarbij van belang.

Het doel van deze presentatie is om naast het bestaande bureauprofiel, dat veel diverse projecten laat zien, ook projecten te tonen, die inhoudelijk om verdieping of een nadere toelichting vragen.

Bij alle projecten staan de begrippen functioneren, beleven en realiseren voorop. Draagvlak is in de planvorming een belangrijk gegeven, om met betrokkenen te kunnen overleggen en de gestelde randvoorwaarden voor het plangebied te onderzoeken. Ook andere omstandigheden, zoals beleidsvorming, financiering, procedures etcetera, zijn van belang. **Iedere keer wordt de grens gezocht van dat wat haalbaar is.**

Gewone opgaven en prijsvragen vormen doorgaans het uitgangspunt voor de verschillende projecten.

Onderzocht wordt waar de grenzen liggen en welke **alternatieven** als **keuzemogelijkheid** moeten worden aangedragen. Binnen de doelstelling kunnen vaak verbeteringen worden bereikt. Een eigenwijze planaanpak is niet altijd de juiste. Een realistische en snelle aanpak is wel wenselijk.

Veel opdrachten starten met de opmerking van de opdrachtgever:

“Ik wil wat, maar weet niet wat ik wil.”

Daar ligt nu juist de **uitdaging** en het **commitment** voor Hollandschap.

PROJECTEN

AMSTERDAM	Het Amstelpark	6
AMSTERDAM	Beatrixpark	8
AMSTERDAM	Eendrachtspark	10
AMSTERDAM	Gaasperplaspark	12
AMSTERDAM	Martin Luther Kingpark	14
AMSTERDAM	Rembrandtpark	16
AMSTERDAM	Westerpark	18
BAARN	Het groene paviljoen	20
BEVERWIJK	Scheybeeck	22
BLOEMENDAAL	Het Bloemendaalse bos	24
CHINA	Chengdu	26
COLUMBUS	Ameriflora	28
DORDRECHT	Merwesteinpark	30
GATESHEAD	International garden festival	32
GEUZENVELD	De Kuil	34
HEEMSKERK	Kasteel Assumburg, Oud Haerlem	36
HEEMSKERK	Herinrichting voorterrein Kasteel Assumburg	38
HEILOO	Oosterbos	40
ITALIE	Eco-centre Ispra	42
OSDORP	Drassedijkvoet	44
RHOON	Sportpark Albrandswaard	46
SCHIPHOL	Noordrand Ecozone Golfbaan	48
SINGAPORE	Marina South Park	52
S'GRAVENZANDE	Rijnvaartpark	54
SLOTERVAART	De Oeverlanden	56
UITHOORN	Ecozone Legmeer-West	58
VOORBURG	Park het Loo	60
WASSENAAR	Landgoed Maarheeze	64
WATERGRAAFSMEER	Frankendael	66
BEREIKBAARHEID	Buro	68

THEMATISCHE INDELING

Stadsparken

Amsterdam	Het Amstelpark	6
Amsterdam	Eendrachtspark	10
Amsterdam	Rembrandtpark	16
Amsterdam	Westerpark	18
Dordrecht	Merwesteinpark	30
's Gravenzande	Rijnvaartpark	54
Voorburg	Park het Loo	60
Watergraafsmeer	Frankendael	66

Natuurontwikkeling en ecologie

Amsterdam	Beatrixpark	8
Amsterdam	Martin Luther Kingpark	14
Baarn	Het groene paviljoen	20
Beverwijk	Scheybeeck	22
Geuzenveld	De Kuil	34
Osdorp	Drassedijkvoet	44
Schiphol	Noordrand golfbaan	48
Slotervaart	De Oeverlanden	56
Uithoorn	Legmeer-West	58

Tentoonstellingsparken

Internationaal

China	Chengdu	26
Columbus	Ameriflora	28
Gateshead	IGF	32
Italië	Eco-centre Ispra	42
Singapore	Marina South Park	52

Nationaal

Amsterdam	Gaasperlaspark	12
-----------	----------------	----

Bos

Bloemendaal	Het Bloemendaalse bos	24
Heiloo	Oosterbos	40

Historische parken

Heemskerk	Kasteel Assumburg Oud Haerlem	36
Heemskerk	Herinrichting voorterrein Kasteel Assumburg	38
Wassenaar	Landgoed Maarheeze	64

Sportparken

Rhoon	Polder Albrandswaard	46
-------	----------------------	----

Het Amstelpark na 1992

In 1972 was het Amstelpark te Amsterdam de Floriade. Door een aantal wijzigingen binnen het park en het loslaten van de relatie met het Beatrixpark na de tentoonstelling in 1972 zijn er op enkele plaatsen onduidelijke situaties ontstaan. Het hergroeperen van een aantal zaken is nodig.

Door het aanpassen van de routing, maar vooral door te reageren op de ruimtelijke ontwikkeling.

Doelstellingen zijn o.a.:

- het moderniseren en uitbreiden van de speel- en andere voorzieningen op het bastion;

- het bouwen van een nieuwe orangerie voor het gebruik van het gebied van de voorbeeldkwekerij en het herstellen van de snoeivormentuinen;

- het ontwikkelen tot een hoogwaardig kleurrijk parkgebied van het midgetgolfgebied en zijn huidige ingangspartij in het deel van de internationale tuinen en het gebied van de tropische kas, in aansluiting op de rozentuin.

Het Beatrixpark is gelegen in Amsterdam-zuid. Het totale park is in te delen drie delen: het oorspronkelijke Beatrixpark; de centrumzone en het gebied langs de Ringweg.

Enkele uitgangspunten :

De ruimtelijke samenhang en de ecologische infrastructuur van het park versterken; Geen van de relaties met andere parken en groengebieden zijn direct. Versterking van de relatie met de daarachter liggende gebieden is nodig, omdat de gebruikers van het park zich vooral ten noorden van de A10 bevinden. Om optimaal gebruik te maken van het park is het vergroten van herkenbaarheid en bekendheid belang, door bv. gebruik te maken van de deelgebieden en de toegangen te verbijzonderen met poorten en borden; De zonering van functies geschiedt naar het soort gebruik en de intensiteit van het gebruik. Door de gebieden een duidelijke eigen identiteit te geven wordt de beleving versterkt; Het realiseren van een zichtlijn tussen het oorspronkelijke parkdeel en het nieuw te realiseren deel vormt een mogelijkheid om de parkbeleving te verhogen en ook de samenhang van het park (ruimtelijk en functioneel) te ondersteunen.

Facelift voor Beatrixpark in Amsterdam

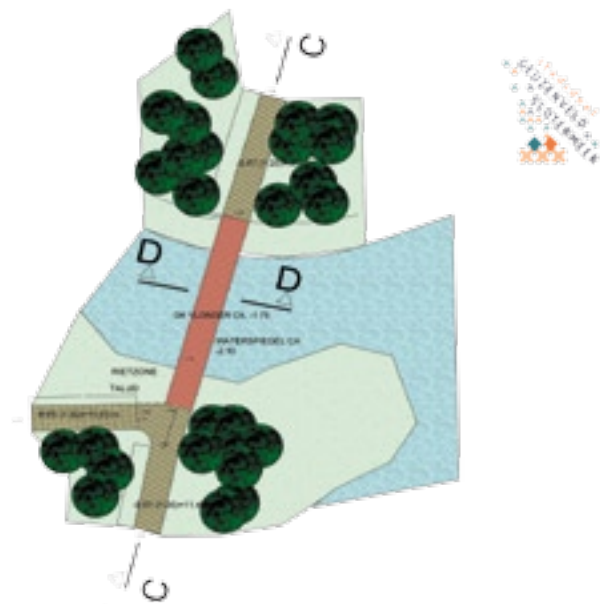
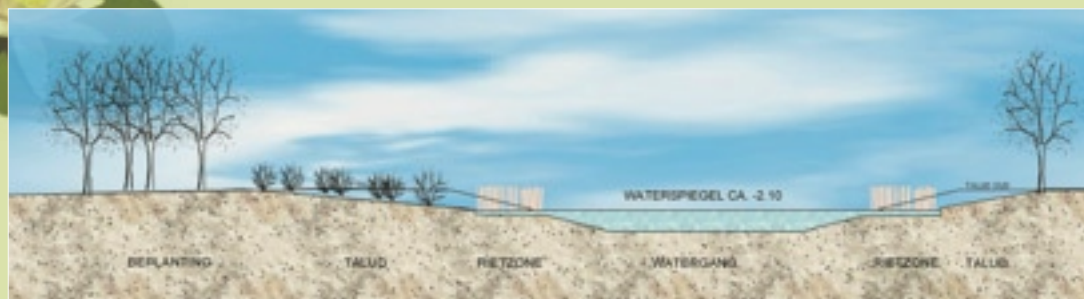
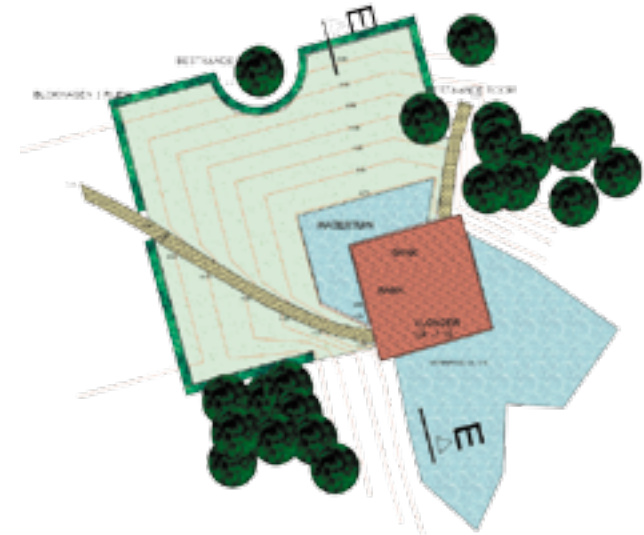
Het Beatrixpark in Amsterdam-Zuid heeft een geweldige gedaanteverwisseling ondergaan. Niet alleen is het bestaande park opgeknapt, ook is het park uitgebreid met een nieuw, aantrekkelijk gedeelte. Aannemingsmij J. Seignette was verantwoordelijk voor het cultuurtechnische werk en Seignette Groen voor de beplantingen. Het ontwerp is afkomstig van architectenbureau Hollandschap.

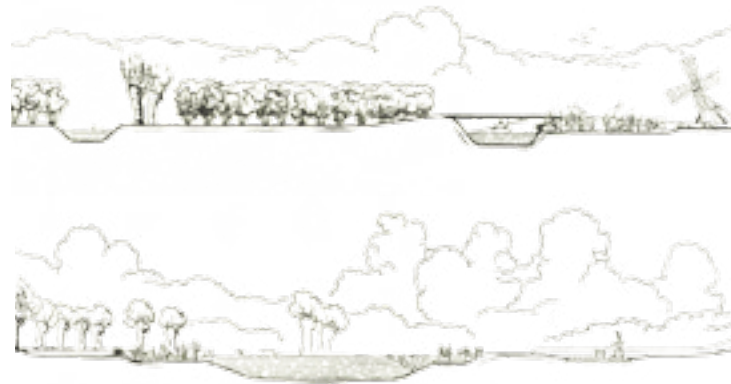

Vanuit Waterbeheer was de wens geuit om meer water in het Eendrachtspark te brengen en dit in aansluiting op het nieuwe masterplan voor het park uit te voeren. Bij de uitwerking van het plan werd geconstateerd dat met name bomen langs de randen zouden sneuvelen als dit plan ten uitvoer werd gebracht. Daarom is een voorstel uitgewerkt om het water in het park te brengen en om langs de randen zitplekken en andere bijzondere elementen, zoals vlonders en loopbruggen aan te brengen.

Kenmerkend voor het lage land dat Holland heet, zijn riet en wilgen.
Gedurende de laatste decennia is het economisch belang van deze gewassen sterk achteruitgegaan.
Op de Floriade werden deze oude cultuurgewassen nog eens onder de aandacht van een groot publiek gebracht.

Land werd menigmaal tot water vergraven in het oude veenrijke deel van ons land. In vroeger eeuwen was turfwinning het doel. In het vaak ondiepe water kwam nadien een zeer gevarieerde laagveenflora tot ontwikkeling.

Eens in de 10 jaar mag in Nederland een internationale tuinbouwtentoonstelling gehouden worden. In **1982** was dit het **Regionaal Park Gaasperplas** te Amsterdam.

De belangrijkste uitgangspunten, die gehanteerd zijn bij het uitwerken van de basisschets zijn:
'Van een open weidegebied tot een verdicht stadsrandpark door verstedelijking ontstaan als een groeiende behoefte aan recreatie in de openlucht.'

'Van een open weidegebied tot een recreatiegebied waarin een visueel verdichtende werking in het landschap toelaatbaar is, omdat hier het historisch gegroeide landschap door de stedelijke groei en zandwinning is aangetast.'

Het Martin Luther King park is onderdeel van de groene westelijke Amsteloevers, gelegen daar waar de rivier langs het stadsdeel Zuideramstel stroomt.

Het park is het eerste / laatste **aansluitpunt** tussen de groene landschappelijke structuur en de stad. Deze locatie maakt dit park uniek en de kwaliteit wordt bijzonder versterkt als we gebruik maken van de landschappelijke, ecologische en recreatieve potenties langs de rivier.

Het ontwerp in **hooflijnen**:

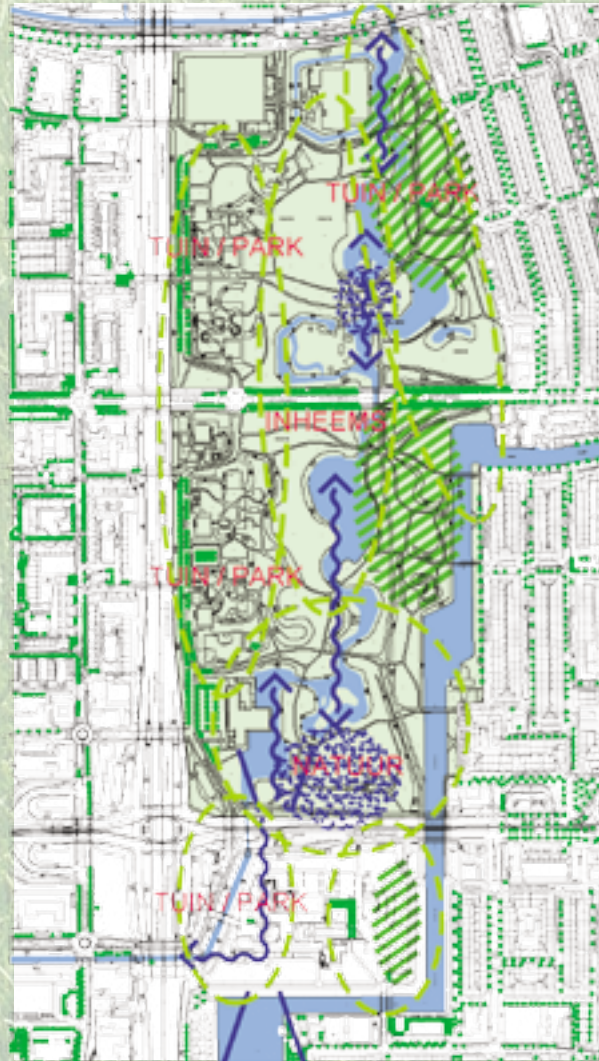
1. Inpassing van het park in de groene long structuur en er als zodanig voor zorgen dat de Amsteldijk met de direct aangrenzende terreinen één breed, groen lint vormt.
2. De omvorming van '**achterkant naar voorkant**' stimuleren opdat het aanzien van de rivier en de stad(sdeel) wordt verbeterd.
3. Creëren van plezierige, bruikbare open groene ruimten met in de randen de nodige functies.
4. Ontwikkelen van een aaneengesloten structuur die de droge en natte natuurwaarde versterkt. Dit geldt voor de zone langs de Amstel en de watergang achter de Zuidelijke Wandelwerf.
5. Zoveel mogelijk park oneigenlijke functies vermijden c.q. beëindigen, in de tussentijd deze situaties zo goed mogelijk inpassen in de parkomgeving.

RIJDMERANDPARK, SLOTERGRAAF OVERHOODSE WEG - DE BAARSJES

Concept plan van Rijkman Groenwoud, 1997

0 50 100 150

CONCEPT GROENWOUDEPLAN

RIJDMERANDPARK, SLOTERGRAAF OVERHOODSE WEG - DE BAARSJES

Verkeersplan van Rijkman Groenwoud, 1997

0 50 100 150

PARKEERPLAN GROENWOUDEPLAN

Revitaliseringsplan:

Gestreefd wordt naar een verhoging van het gebruik en de duurzaamheid van het park in zijn totaliteit. Dit geldt voor zowel de landschappelijke als de stedenbouwkundige aspecten.

De wens is dat in de eerste instantie de beleving en het gebruik van het park voor bewoners van de stadsdelen Slotervaart / Overtoomse Veld en de Baarsjes wordt verbeterd.

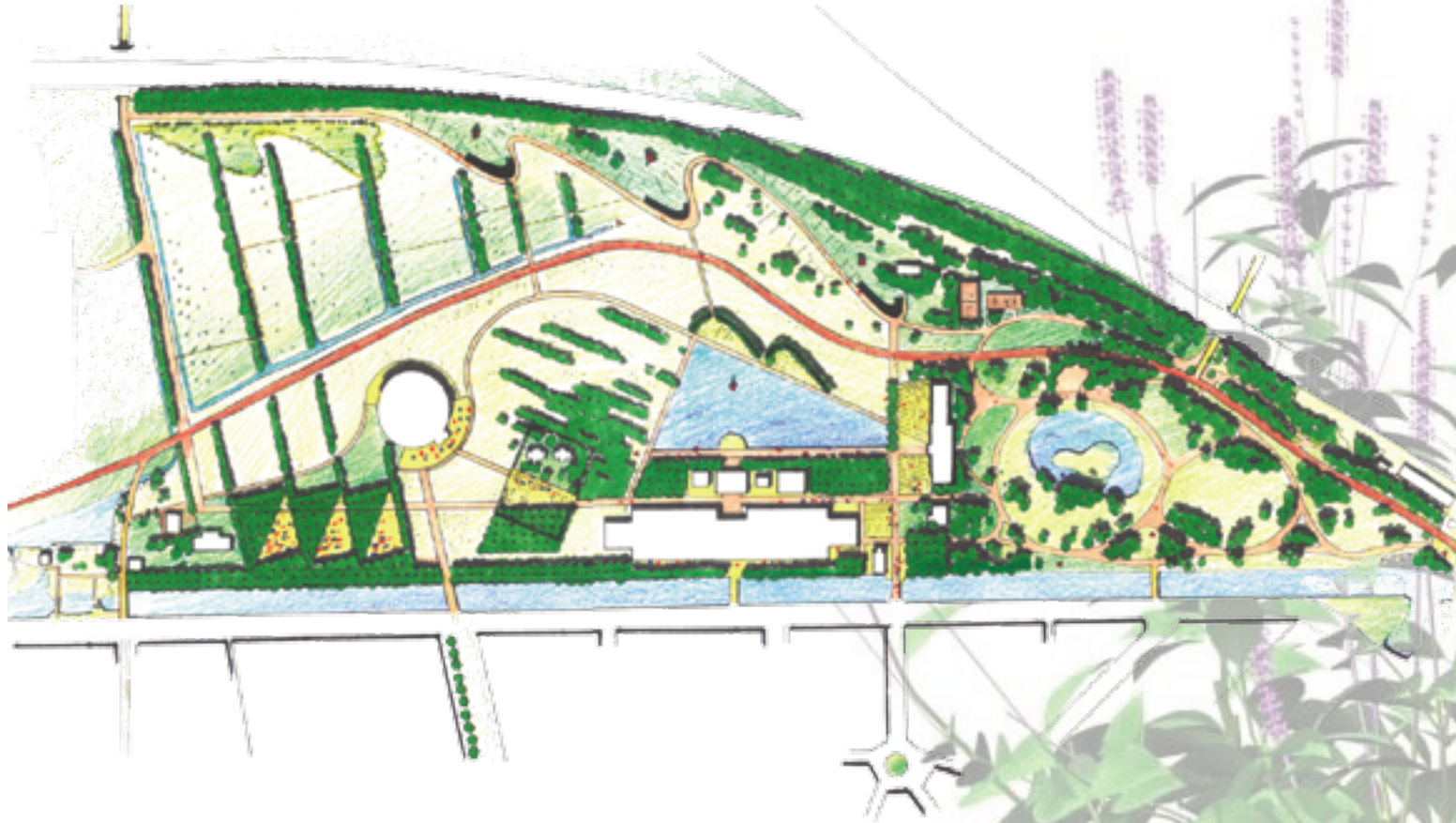
De hoofdgroenstructuur zal zich in de toekomst kenmerken door een meer **natuur / parkachtig** karakter, waarmee een gewenst '**buiten de stad**' gevoel wordt gerealiseerd.

De visuele relatie met het water zal op een aantal punten duidelijk worden versterkt.

Verdere ontwikkeling van de ecologische potentie, het bomenassortiment en variatie van de beplanting dient bij te dragen aan een duurzame groei en meer kleur en afwisseling van de beplanting

Een betere invulling wordt gegeven aan het beheer en onderhoud ten behoeve van alle gebruikers.

version 29 mar 1993

AMSTERDAMS NIEUWS VAN DE DAG

Bij wedstrijd stroomden 331 ideeën binnen

Tweede leven voor gasfabriek nadert

doi:10.1017/S0022278X09990089

AMSTERDAM, vrijdag

Een romantisch „kunst en kitschpark“ als protest tegen het moderne vermaak van Disneyland en Efteling.

Of een „muziekfabriek“ waar iedereen kan meedoen met allerlei muziekstijlen, of wellicht een „mensentuin“ waar met name ouderen hun geofend lichaam en gezonde geest terug kunnen krij-

In het tweede leven van de Wintersgafabriek is alles mogelijk. Als je tenminste de inners gelooft moet, het een plan was nog maffier, lukt en levensliefde dan het andere.

Bij de IJdeelt-oproep om een toekomstige bestemming te verdienen voor het terrein van de oude gasfabriek, midden in het Westerpark, stroomden bij de deadline maar liefst 131 ideeën binnen. „Het waren er veel meer dan verwacht. De eerste ambouwen

pen, en een legrating tot drie cijfers achter de komma aan kwamen reflets. Ook de „gewone burger“ bleek beweging tot het in elkaar knutselen van eenvoudige tekeningen en uit boardcarton vervaardigde marquettes. „Sommigen hadden hun plan zelfs op een bedrukt velletje uit een klein „geschreven“, aldus Oosthuis, nu nageenomen.

Fantastisch

"Onder de beelden van groot aantal dat fantastisch was, maar afkomstig niet te maken", vertelt Good-bloed verder. Wat te denken van het voorstel om er een "schakelinstellingscentrum" te vestigen? Zo een centrum voor iemand met kleine heers en waar nep-palmen staan op een nep-stand. Of het idee van een "schakelinstellingscentrum".

Fietse van Leen en Paul van Zoelingen zijn twee inventeurs die hun idee met een prijs bekroonden.

Tussen de Staatsliedenbuurt en de stad Amsterdam ligt het **Westerpark**.

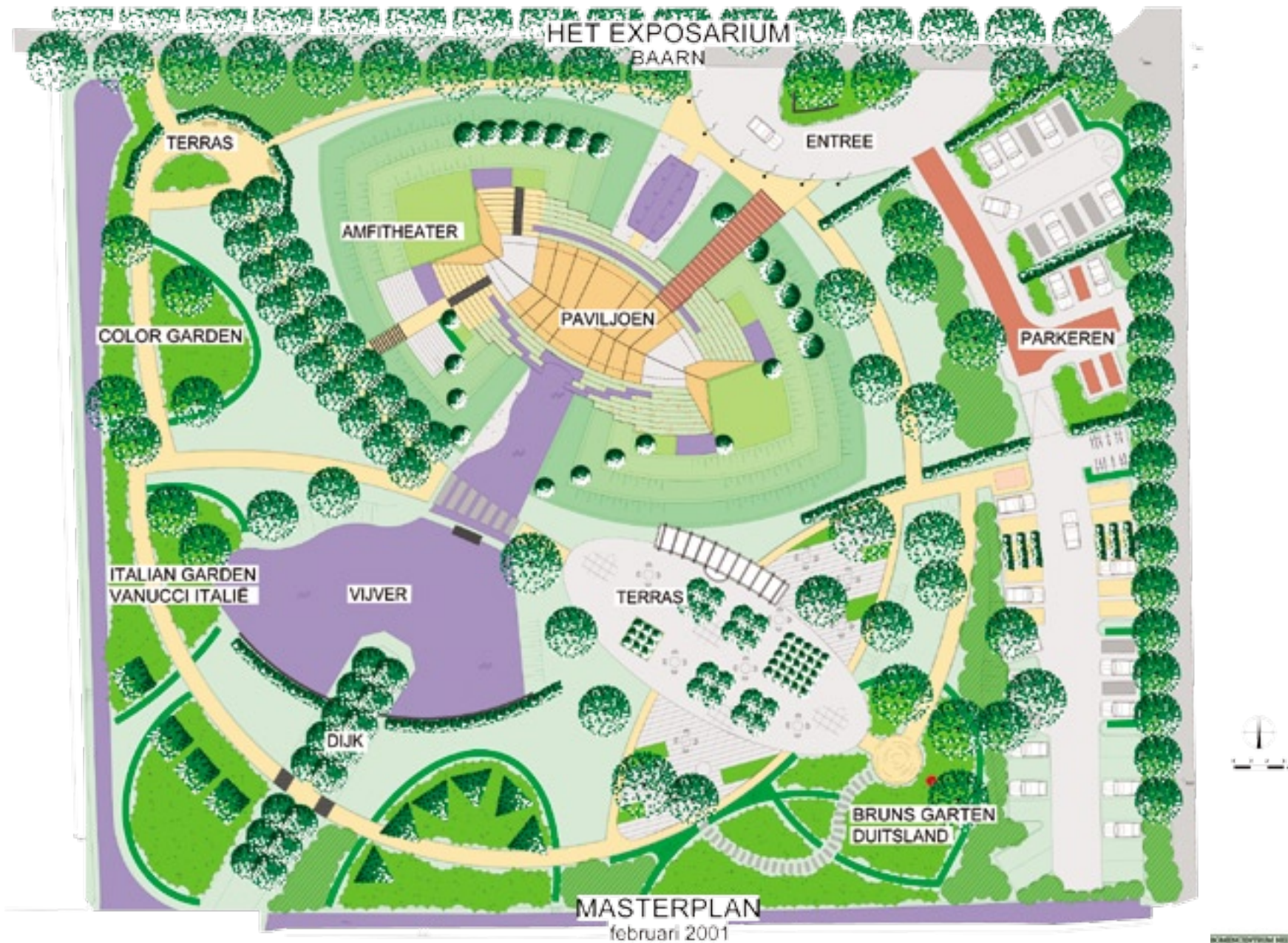
Het park kan voor de buurt een aanvulling zijn op de ontbrekende functies binnen de dichte bebouwingsstructuur, functies op het gebied van werken, recreatie en sport.

Dit zorgt voor een functionele verbinding van buurt en stad.

Het park, zowel het nieuwe als het oude deel, wordt nadrukkelijk visueel en functioneel met elkaar verbonden. De gebouwen en de gashouder zullen als de kern van activiteiten in dit groengebied liggen. Het karakter als **stadspark** wordt versterkt, dit vooral met eenheid en duidelijkheid die daardoor ontstaat. De ligging in het stedelijk weefsel en de vele geluiden die het gebied binnendringen zullen altijd tegengesteld werken aan een meer natuurlijk karakter. Uiteraard kent het park in zijn beplantingsdetaillering een zonering van **gecultiveerd tot natuurlijk**.

De toename in het gebruik zal in de omgeving van de gebouwen voor ieder bezoeker een plezierige omgeving garanderen.

Dichtbij de bewoonde wereld maar toch midden in de natuur, aan de rand van bos en weide, ligt het Groene Paviljoen. Een uitsluitend uit hout en glas opgetrokken gebouw met een uitstraling die buitengewoon verrassend is.

Dit spannende gebouw is ontworpen met een grote liefde voor de natuurlijke omgeving en met veel aandacht voor details. Het paviljoen kan niet los worden gezien van het omringende park, het Exposarium, waarmee het zowel functioneel als architectonisch nauw is verbonden.

Ingebed in een grasheuvel ligt het gebouw temidden van het Exposarium, het 15.000 m² grote expositiepark met talloze voorbeelden voor het inrichten van openbare en particuliere groene ruimten. Dit ideeënpark voor de toepassing van levende en dode materialen in het (stedelijk) landschap is uniek.

Park Scheybeeck is sinds 1924 in bezit van de gemeente Beverwijk en het kan bijna als het **groene symbool** van de gemeente worden beschouwd.

Recreatief gezien vormt het Park Scheybeeck een belangrijk stadspark voor Beverwijk.

Wat de natuurwaarden betreft, vormt het een oud (dus relatief stabiel) landschappelijk element temidden van uitgebreide stedelijke gebieden.

In de omgeving van het huis is de belangrijkste wijziging de aanleg van een nieuwe oprijlaan. Het zicht op het drukke kruispunt wordt verminderd door één van de bomenrijen verder door te zetten in westelijke richting.

Het landgoedkarakter van Scheybeeck wordt versterkt door struikgroepen die ruimtebepalend werken en het waterrooster camoufleren. In het overige bos draagt de aanplant van struiken bij tot een grotere ruimtelijke variatie.

Het bosgebied, het zuidwestelijke deel van het park, biedt verschillende mogelijkheden voor natuurontwikkeling.

Voor de speelweide en de rozentuin zijn herinrichtingmaatregelen voorgesteld.

Het zicht op de speelweide wordt verbeterd en in de rozentuin worden meerdere beplantings-vakken met diverse soorten rozen voorgesteld.

Als beëindiging van de beek en ter vergroting van de functionaliteit en sociale veiligheid van het park kan gedacht worden aan een theehuis of restaurant.

De dierenweide krijgt een minder strak karakter door de aanplant van een beperkt aantal boomgroepen en solitaire. Deze bomen dragen bovendien bij aan de schermfunctie van de beplantingsstrook aan de noordzijde van de dierenweide. Verplaatsing van het dierenverblijf (of nieuwbouw) draagt bij aan vergroting van de beleving van de dierenwei.

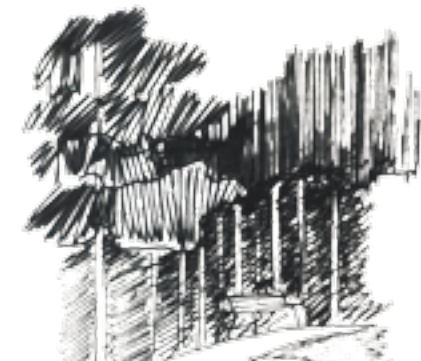
De gemeente Bloemendaal in Noord-Holland bezit een aantal verspreid liggende bosparken, duingebieden en landschappelijke elementen. Voor deze terreinen is door de Heidemij voor de periode januari 1987-december 1991 een beheerplan geschreven en door het Bosbureau Wageningen eind 1987 een ecologisch beheerplan. In januari 1991 heeft het bosbureau, in samenwerking met Hollandschap een beheerplan voor de periode 1991-1996 opgesteld.

Doelstellingen van het Bloemendaalse bos zijn:

- het functioneren al fraai bebost landschappelijk element in het hart van de gemeente Bloemendaal;
- het bieden van extensieve (wandeling)recreatie mogelijkheden;
- het behouden van resten van cultuurgoed dat zich nog laat herkennen in een fraaie lanenstructuur.

 bosbureau wageningen
adviesbureau voor natuur en landschap

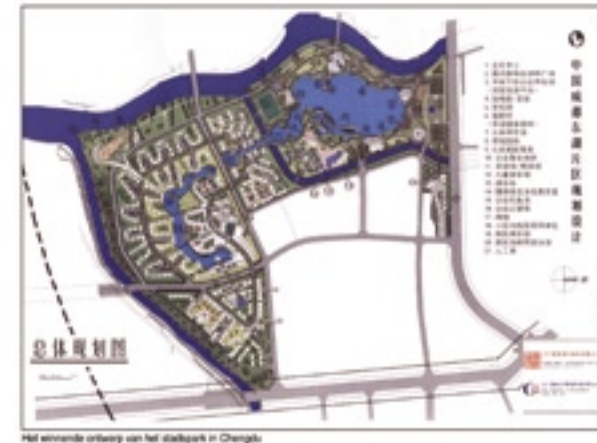

Pieter van Loon ontwerpt Stadspark in China

De Nederlandse tuin- en landschapsarchitectuur timmert internationaal aardig aan de weg. Adriaan Geuze, Niek Roozen, Piet Oudolf en Pieter van Loon zijn maar enkele namen van ontwerpers die hun 'handtekening' achterlaten op de buitenlandse openbare ruimten. Pieter Van Loon won onlangs een prijsvraag voor de inrichting van een nieuw stadspark in de Chinese stad Chengdu.

Chengdu is een stad met tien miljoen inwoners in het midden-westen van China. Deze miljoenenstad krijgt er een nieuwe woonwijk bij zo groot als Waddinxveen. Circa 21.000 bewoners moeten daar hun plek vinden. Naast de vele woningen en voorzieningen krijgt de nieuwe wijk ook een stadspark van ongeveer 30 ha groot. Het bestuur van Chengdu loofde een betaalde prijsvraag uit voor een ontwerp naar westers voorbeeld. Euro-landscape van Pieter van Loon uit Moerkapelle kwam met drie andere ontwerp bureaus uit de voorselectie en won uiteindelijk de prijsvraag.

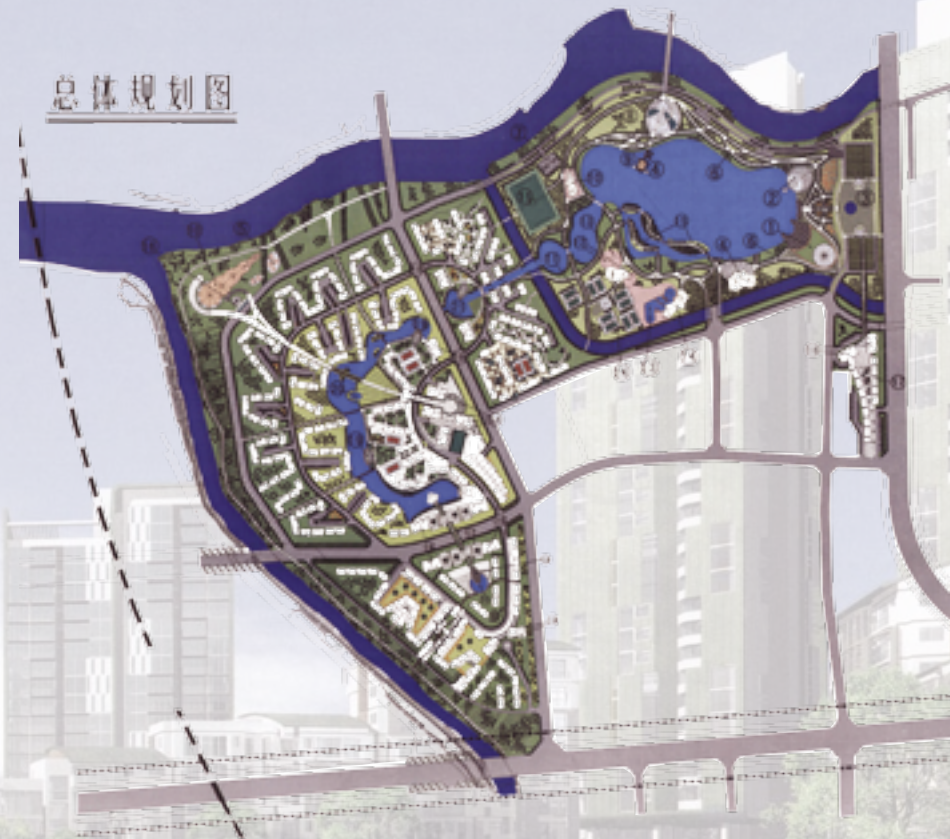
Westers recreatief
"De Chinezen kijken steeds meer naar het Westen," zegt Van Loon. Dat betekende voor de opdracht dat we een recreatief westers park moesten maken compleet met voorzieningen als een tennisbaan, voetbalveld, open lucht-theater en een cultuurexpositietuin. Ook was een meer voor de waterberging een vereiste. We hebben dan ook een park gemaakt waarin we gecultiveerde en natuurlijke delen combineren. Zo zorgen de helofytenfilters voor de Waterreininging." Volgens van Loon heeft het park een hoog

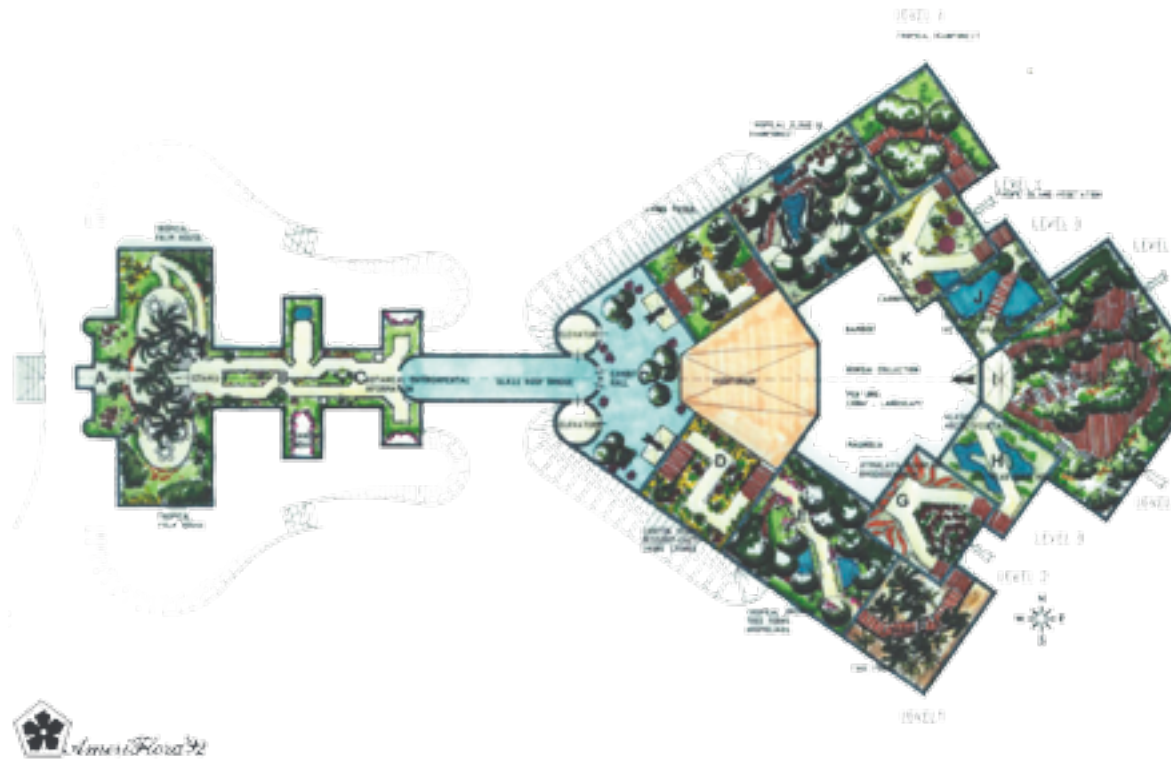

botanisch gehalte en een grote dendrologische waarde door de bijzondere bomen die er worden geplant. Van Loon is vanaf zijn studie aan de Hogere School voor Tuin- en Landschapsinrichting in Boskoop al op zoek naar mogelijkheden om in het buitenland te werken. "Je krijgt dan de kans om met de lokale bevolking te werken. Op die manier leer je het meeste van hun cultuur."

De landschapsarchitect werkt in teamverband al enige tijd samen met een stedenbouwkundig bureau in Singapore. "Met hen heb ik al eerder aan een park in Singapore gewerkt. Via hen is ook deze opdracht bij ons bureau gekomen. Het bureau is in staat de vertaalslag te maken tussen de westerse en de oosterse cultuur en dat heb je nodig wil je in Azië aan opdrachten werken."

Een stad met circa tien miljoen inwoners, gelegen in het westelijk deel/midden van China. De stad bracht een prijsvraag uit met een programma van 7.000 wooneenheden en een stadspark. Hollandschap/ Eurolandscape (als buitenlandse werkmaatschappij) was betrokken bij deze competitie, op uitnodiging van het stedenbouwkundig en architectenbureau AWP Ltd. in Singapore. Dit team heeft de competitie gewonnen en inmiddels zijn de plannen in uitvoering genomen. Het interessante van dit plantraject is dat de Chinese opdrachtgever duidelijk behoefte had aan een westerse, landschappelijke inrichting en een meer westerse manier van het creëren van ruimtelijke karakters en structuren. De maquettes en de visualisatie zijn gezamenlijk met een Chinees bureau geproduceerd.

Ameriflora '92, een feestelijk evenement van wereldklasse ter nagedachtenis aan het 500^e jubileum van de ontdekking van Amerika door **Christopher Columbus**.

Het thema '**Quintessence**' is de grondlegger van het event.

Quintessence 'lets in zijn meest perfecte vorm', staat voor de schoonheid en perfectie van The Grand International Floral Exposition.

Een groot terrein van 2 ½ ha is omgevormd in een bloemrijke, artistieke collage.

De belangrijkste uitgangspunten voor de uitbreiding van het Franklin Park conservatory;

- het creëren van een beschermd milieu met verschillende klimaten, variërend van warm naar koud.
- Om de Columbus Quincentennial te benadrukken.

Het park Merwestein ligt in het centrum van Dordrecht.

Al sinds **1885** is het park een openbaar groengebied en daarom van onschatbare waarde in het drukke stedelijke gebied van Dordrecht.

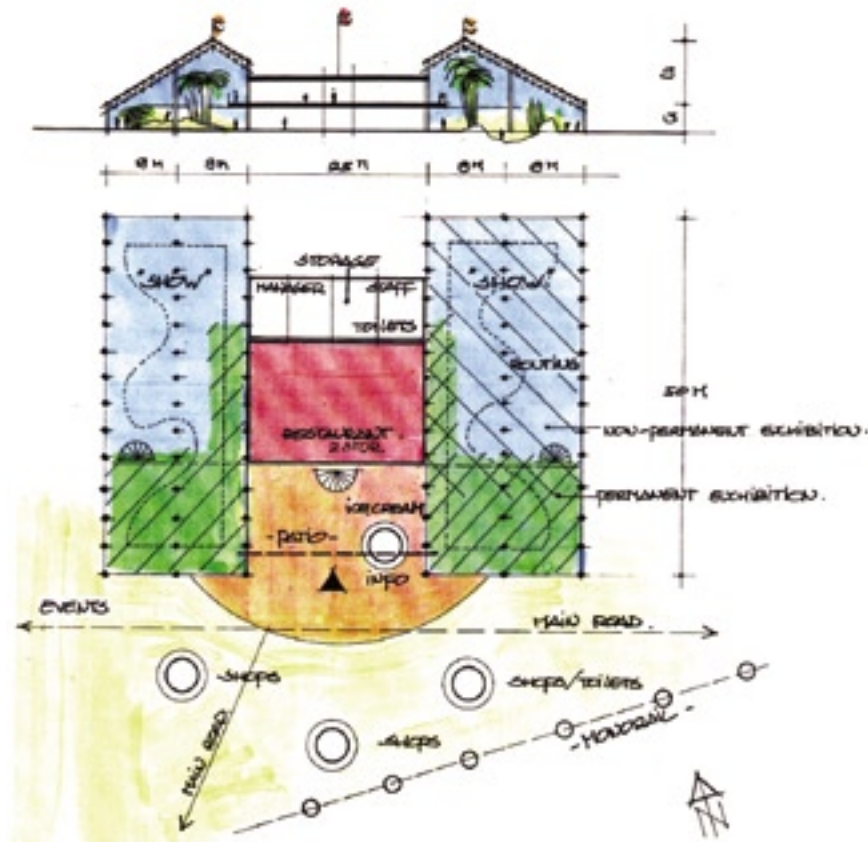
Het is daarmee het **oudste openbare park** van Dordrecht.

Het park wordt gereed gemaakt voor de 21^e eeuw. De inrichting en het beheer moeten worden aangepast aan de wensen van de hedendaagse en toekomstige gebruikers. Dit alles mag echter niet gebeuren zonder het respect te verliezen voor de rijke historie van het park.

De belangrijkste uitgangspunten zijn o.a.:

- De kwaliteit van de karakteristieke oorspronkelijke beplanting dient optimaal van conditie en soortensamenstelling te blijven. Het **historische karakter** moet worden behouden.
- De te behouden attractieve punten (fonteinen, speelplaats e.d.) dienen goed te worden onderhouden.
- Om invulling te geven aan het thema '**beeldenpark**', mede om de aantrekkelijkheid van het park te vergroten en om het park ook iets uit de huidige periode mee te geven, is de mogelijkheid tot het plaatsen van enkele nieuwe kunstwerken opgenomen.
- De inrichting en het gebruik van het park worden geoptimaliseerd.
- Nieuwe bouwlocaties worden in het park niet wenselijk geacht, omdat dit het **groenen karakter** van het park in enige mate aantast.

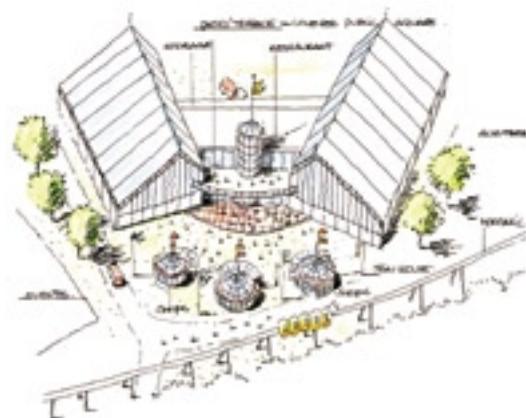

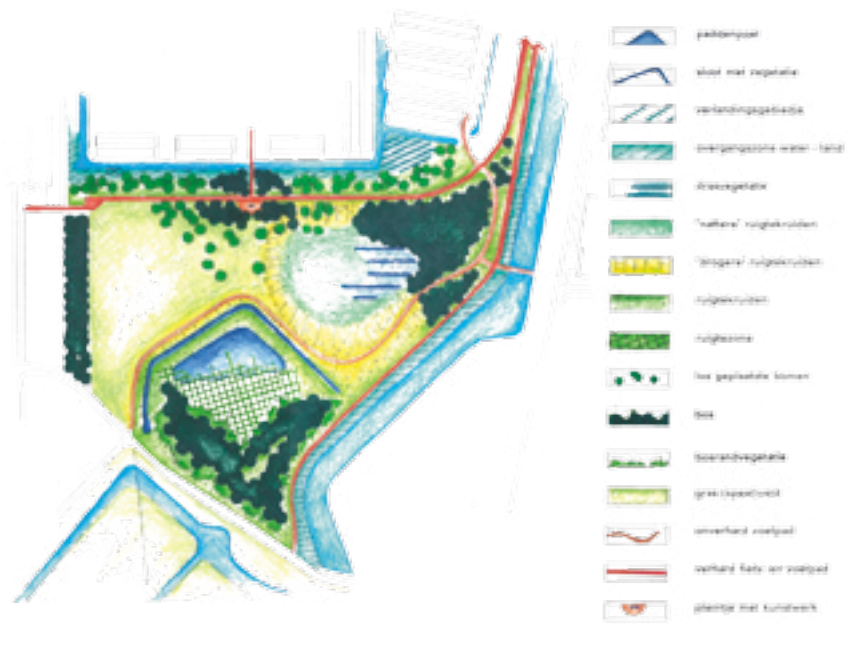
Gateshead is een ideale locatie voor het ontwikkelen van een **Conservatory** (kwekerij / serres). Het gebruik van Conservatories in het verleden, variërend van markten, bazaars, restaurants en plaatsen van botanisch belang zullen Gateshead Conservatory naar de toekomst leiden.

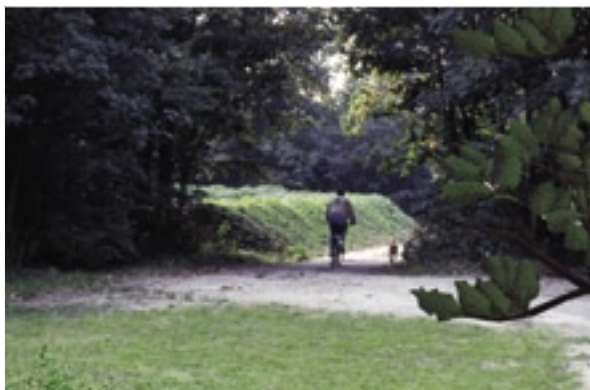
Het **concept** voor een Conservatory op de oevers aan noordkant van Gateshead;

- het creëren van een beschermd milieu met verschillende klimaten, variërend van warm naar koud.
- Als thema voor de Conservatory is het belangrijk het erfgoed van het gebied te benadrukken.

Het thema voor dit project is uniek, maar een gebouw met verschillende doeleinden moet zeer flexibel kunnen zijn. De ontwikkeling zal van groot belang zijn voor het toerisme en de commerciële industrie in dit gebied. Er kunnen jaarlijks nationale exposities worden gehouden.

'De Kuil' in Geuzenveld is een parkachtig gebied (3,5 ha) in het stadsdeel Geuzenveld-Slotermeer te Amsterdam.

Het is een contrastrijk en bijzonder overgangsgebied tussen het stedelijke gedeelte van het nu bebouwde complex De Eendracht en de landelijke Osdorper Binnenvolder.

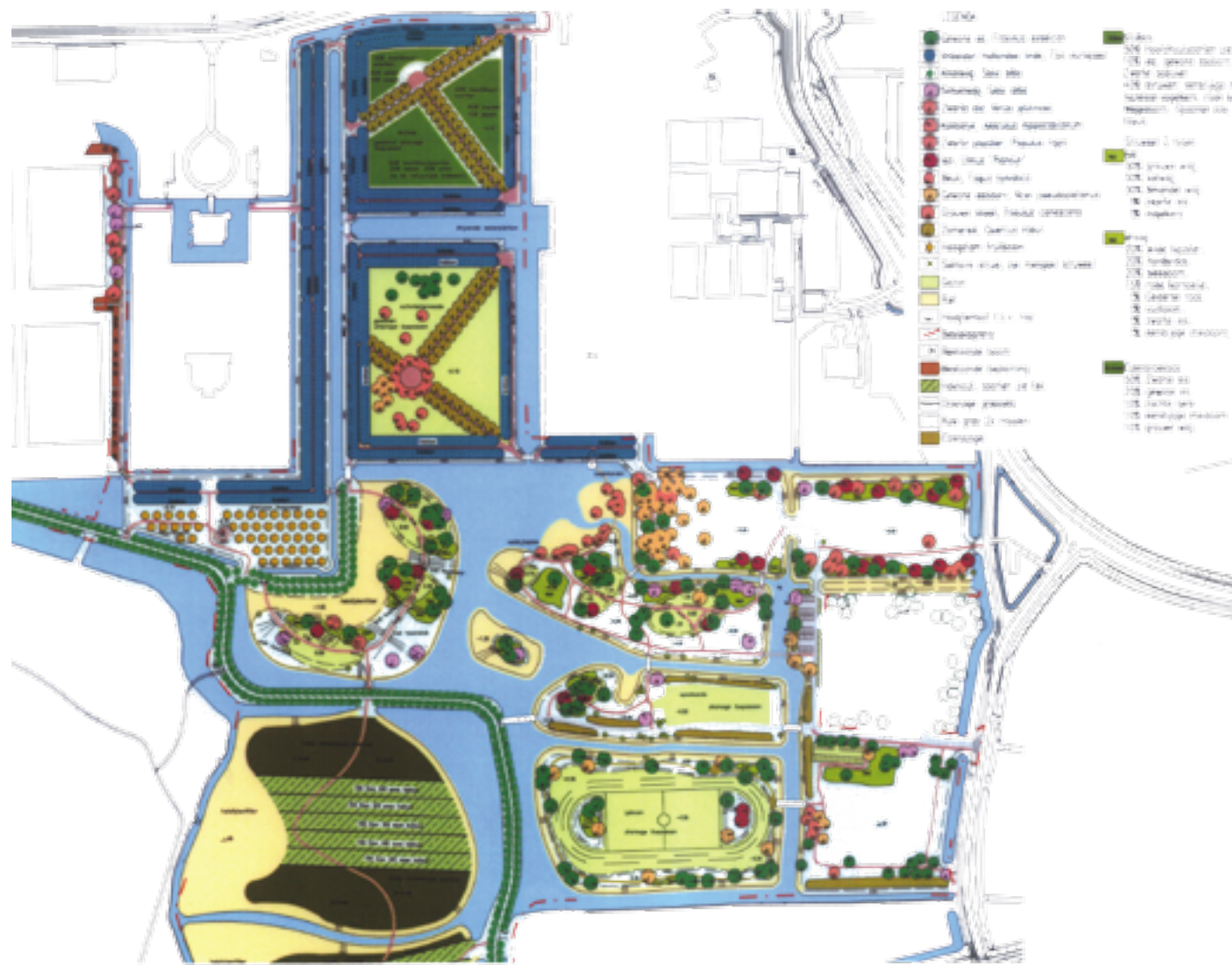
De geringe grootte van het terrein en de ligging tussen bebouwing, een oud gronddepot en sportvelden maken echter dat het gebied zich veel meer leent voor het creëren van een stadsparkkarakter dan van een polderkarakter.

Toch leent het gebied zich uitstekend voor meer natuurlijke invulling, die overgang kan vormen tussen polder en stad. Dit betekent dat met name De Kuil gelegen aan de polderzijde van het gebied, ecologisch interessant is.

Als belangrijkste uitgangspunt geldt dat het gebied met de relatief grootste ecologische potentie van direct gebruik wordt gevrijwaard. Het bestaande fietspad ligt op de overgang van de oever naar bos en struweel. De struweelrand moet zodanig dicht beplant zijn dat betreding voorkomen wordt.

Tegen de achtergrond van het 'bos' wordt in de zuidoosthoek een, door middel van het aanbrengen van de paddenpoel en een ruigtezone, een zeer aantrekkelijk beeld geschapen.

Directe betreding van het gebied wordt tegengegaan door een sloot met rietzoom; van dichtbij is het gebied vanaf een hoger gelegen onverhard pad goed te overzien. Het bestaande zandlichaam wordt vergraven en aangepast aan het pad tracé. Aan de noordzijde van dit informele pad heeft de bezoeker goed uitzicht over een gebiedje waarin condities worden geschapen voor diverse ruigtevegetaties. Het zandlichaam geeft hier de mogelijkheid een drogere kruidenvegetatie te doen ontstaan. Op het knooppunt van het fiets- en voetpad en de parkentree is een pleintje gesitueerd waar het kunstwerk een plaats kan krijgen. Het kunstwerk vormt een aantrekkelijke visuele beëindiging van het woongebied en is bovendien te beschouwen als de grenssteen tussen stedelijk en een meer natuurlijk gebied.

Het plangebied Assumburg / Oud Haerlem is gelegen tussen de spoorlijn, de Zaanlandse Communicatieweg, de tolweg en de Zuidermaatweg.

Het plangebied zal worden ingericht als **groen recreatief** gebied met lokale en regionale functie.

Binnen het totaalontwerp wordt in hoofdlijnen een ruimtelijke geleding aangebracht in drie delen; een zone van grote **landschappelijke eenheden**, een **natuur- en landschapszone** en een **landgoederenzone**.

Iedere zone verschilt in maat, schaal en sfeer.

De karakteristieken van de verschillende zonen zijn zichtbaar en beleefbaar vanaf de diverse doorgaande recreatieve routes die tussen en door de onderdelen van het gebied worden gepositioneerd.

De functie van het gebied als waterzuivering en –buffering voor de wijk Broekpolder zal afleesbaar zijn in met name de zone van grote landschappelijke eenheden en in de natuur- en landschapszone.

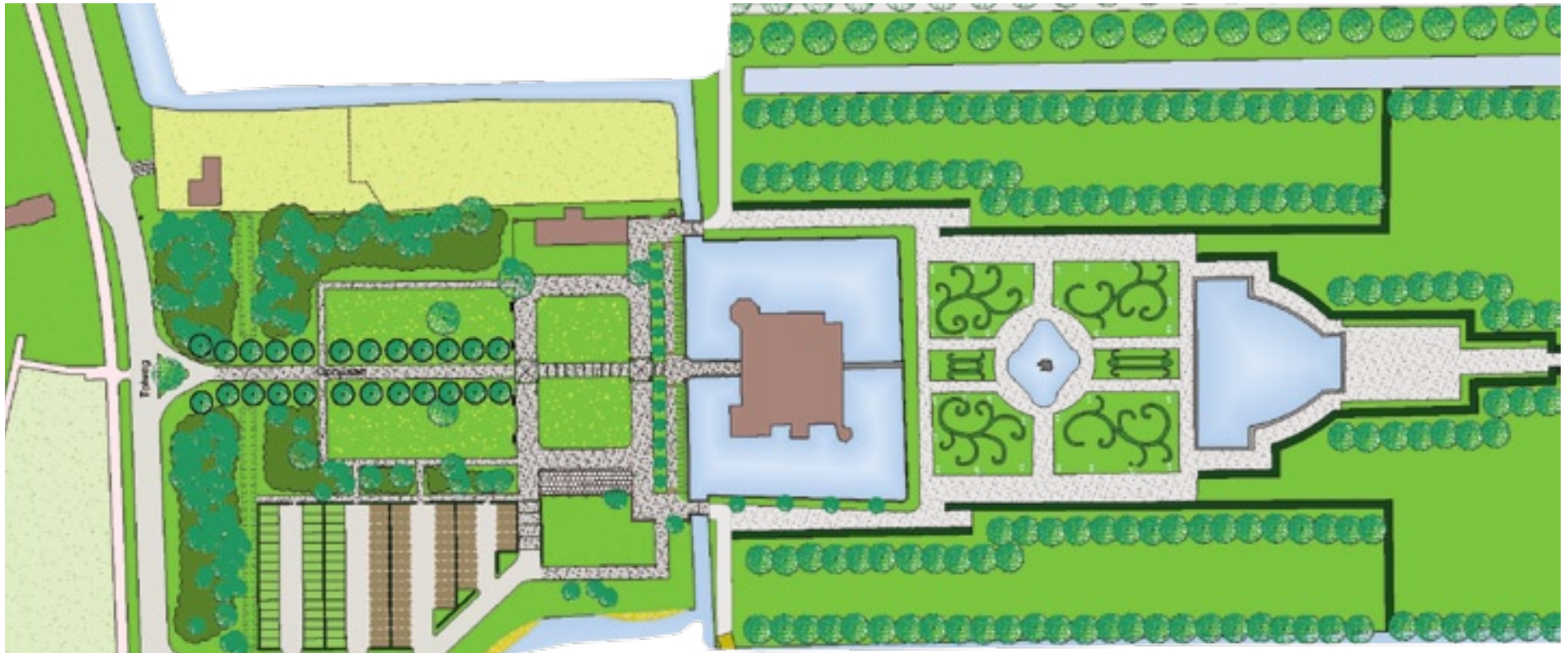

Voor het voorterrein van het kasteel Assumburg dient een planvisie te worden opgesteld om op de lange termijn het logiesgebied te kunnen inpassen. De ontsluiting en een eenvoudig, beperkt parkeerterrein is eveneens in de planvisie vormgegeven. Gezien het cultuurhistorische karakter van het voorterrein is bureau SB4 bij de planvorming betrokken om een volledig beeld te krijgen van de cultuurhistorische uitgangspunten voor het op te stellen ontwerp.

In het ontwerp is uitgegaan van een centrale as door de historische tuin en het voorterrein. Het voorterrein wordt ingericht als gebruiksplaats voor voetgangers. Er is gekozen voor een nieuwe ontsluiting aan de zuidzijde van het complex ten behoeve van het parkeren.

Het toekomstige Oosterbos zal worden aangelegd aan de zuid-oostzijde van Heiloo. Het gebied ligt ingeklemd tussen de Rijksweg A9 en de nieuwe woonwijk Ypestein. Het bos is ongeveer 16 ha. groot en bestaat uit een woongedeelte van circa 6 ha. en een openbaar gedeelte van circa 10 ha. Het '**woonbos**' zal in zijn geheel bestaan uit particuliere woonkavels. Dit gedeelte is ruimtelijk en functioneel gescheiden van het openbare bosgedeelte.

Door het aanleggen van het Oosterbos wordt een nieuw groengebied gerecreëerd, dat door ligging en inrichting een specifiek **eigen karakter** zal krijgen. Door middel van zichtlijnen en uitzichtpunten is er een **sterke relatie** gelegd met het omringende landschap. De beplantingskeuze is afgestemd op de aanwezige bodem en waterhuishouding.

Om het bos een natuurlijk karakter te geven zijn in de hoofdpzeta naast de eigenlijke bospercelen ook grazige delen en overgangen tussen de open en dichte gedeeltes ge-creëerd.

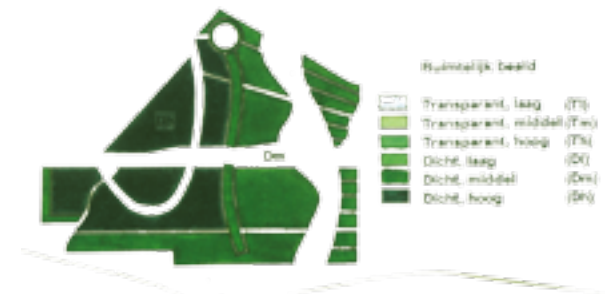
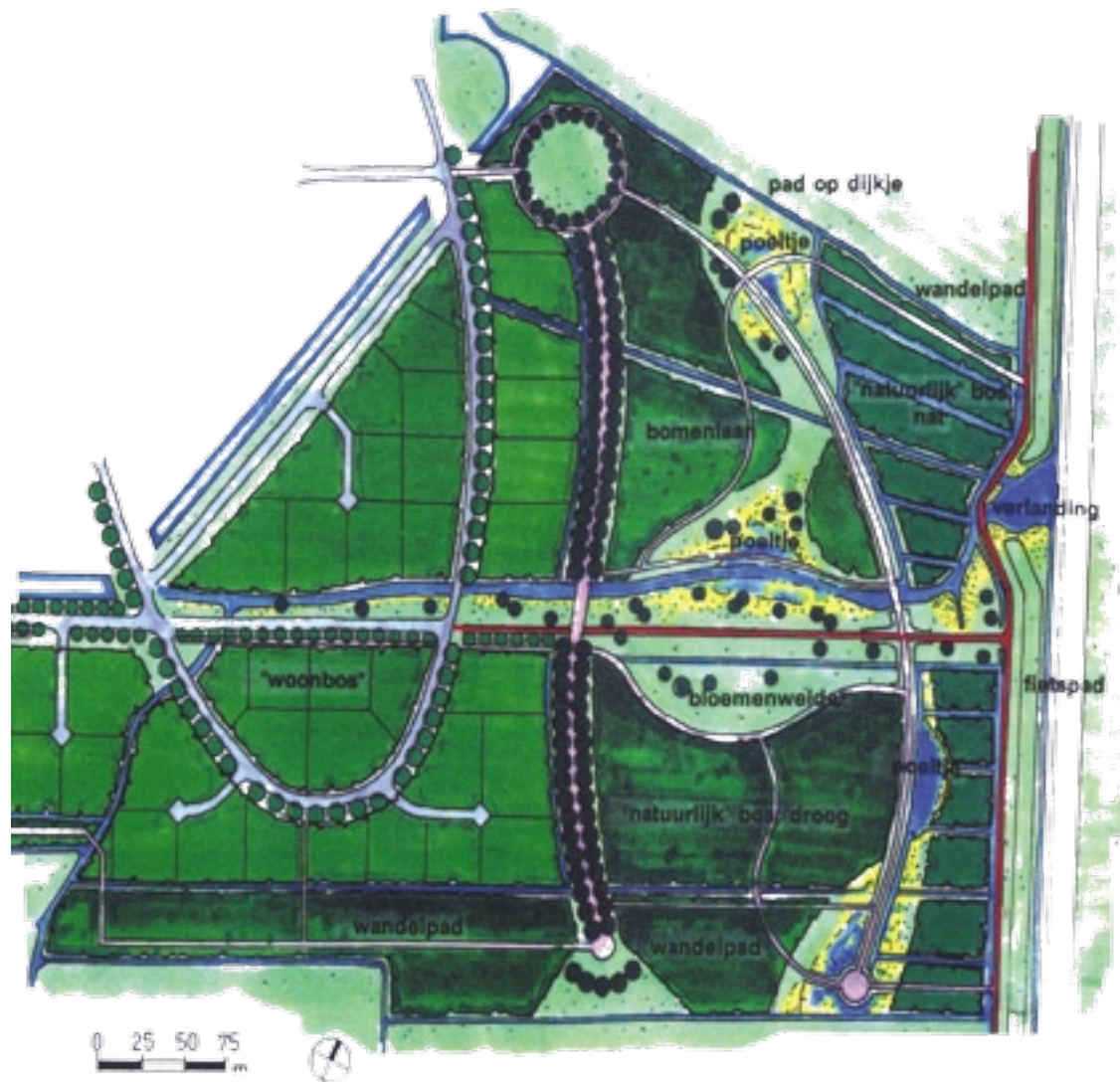
Aanwezige hoogteverschillen, vochthuishouding en bodemopbouw zijn zoveel mogelijk behouden of zelfs versterkt, met het doel de natuurlijke en ruimtelijke diversiteit te vergroten.

In het inrichtingsplan worden drie bostypen onderscheiden, het '**woonbos**', het '**overgangsbos**' en het '**nat bos**'.

In deze drie bostypes komt de landschappelijke overgang van de hoge en droge strandwal naar het lage en natte weidegebied tot uiting.

Door zijn ligging aan de rand van de woonwijk Ypestein kan het toekomstige Oosterbos een belangrijke functie gaan vervullen als recreatief groengebied voor deze wijk.

Situatie na 10 jaar

Situatie na 50 jaar

Bostypen (eindbeeld)

Ten behoeve van het Research Centre Ispra in Italië heeft Hollandschap in samenwerking met BEAR Architecten een masterplan opgesteld voor de herontwikkeling van het terrein, waarbij de nadruk lag op het ecologische aspect.

Om een heldere nieuwe structuur te ontwerpen was het nodig om de bestaande infrastructuur te vereenvoudigen en de bebouwing meer te concentreren. De nieuwe structuur werd opgebouwd uit 4 elementen, te weten:

Zonering: het terrein werd in drie zones verdeeld: een natuurlijke zone, een landelijke zone en een stedelijke zone.

Gridstructuur: teneinde een flexibele structuur mogelijk te maken werd de bebouwing geconcentreerd in een gridstructuur.

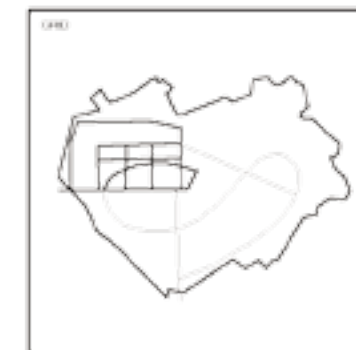
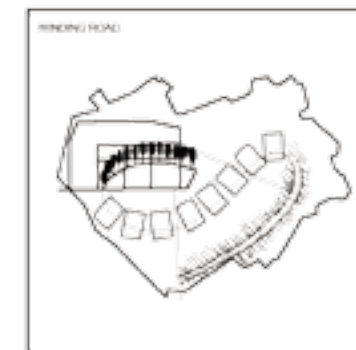
Assen: de hoofdwegen zijn als assen in het terrein gelegd waarbij aan het eind van de as een duidelijk herkenningspunt te zien is.

Slingerende weg: door de drie zones van het terrein voert een slingerweg die nog enkele verspreidstaande gebouwen bereikbaar maakt.

STUDIO ECOPIANO

BEAR Architecten Gouda

De ecologische en recreatieve verbindingzone Ringvaartdijk is gelegen in stadsdeel Osdorp gemeente Amsterdam en vormt onderdeel van de ecologische en recreatieve zone tussen het Amsterdamse Bos en Spaarnwoude, de zogenaamde Groene As.

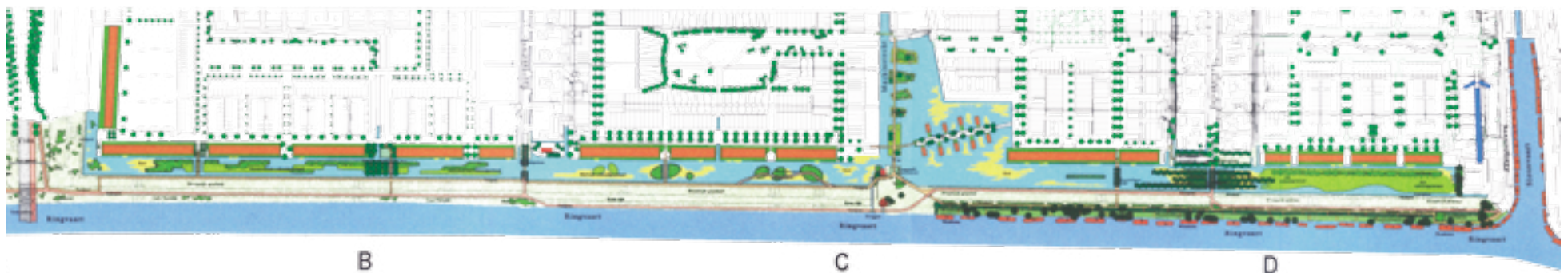
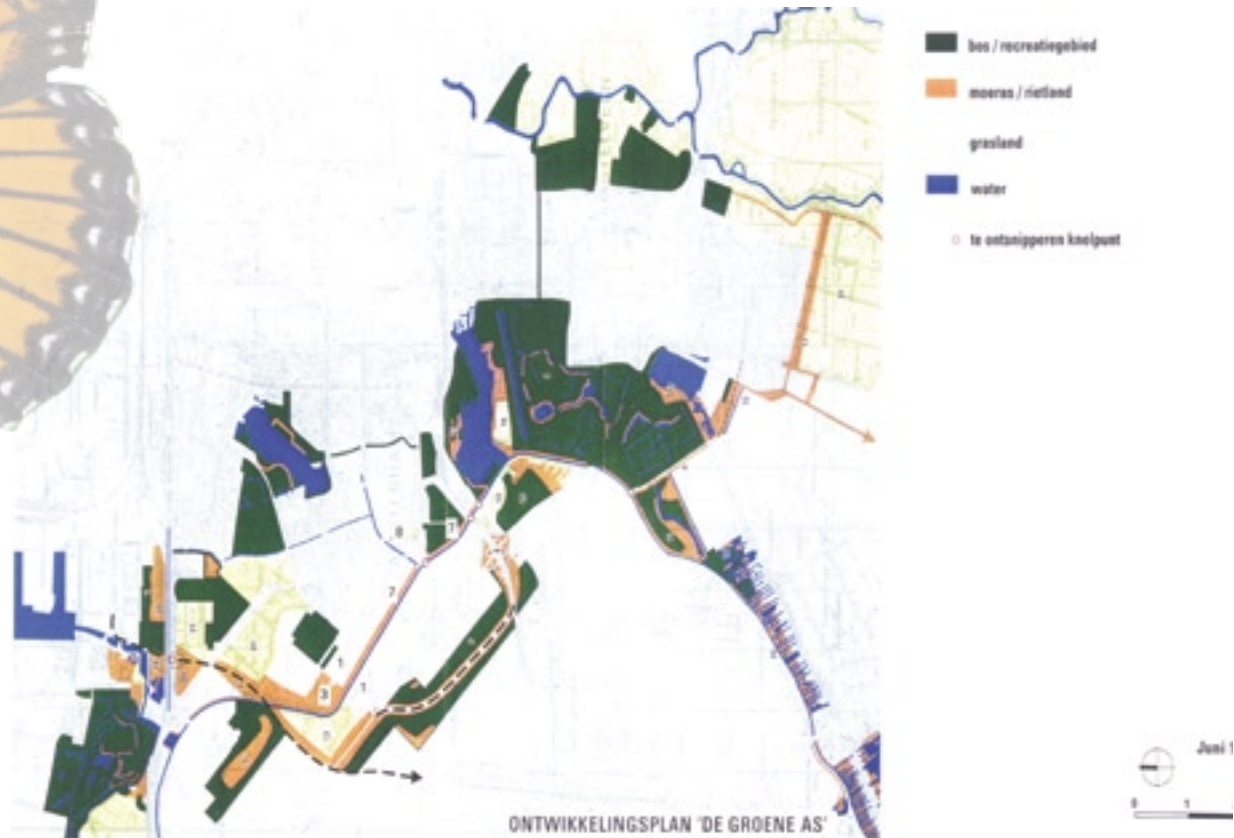
De inrichting die is voorgesteld heeft een recreatieve en een natuurfunctie, die is gebaseerd op de optimale leefomgeving voor bepaalde diersoorten.

Met het realiseren van deze leefomgeving ontstaat een gevarieerd en gedifferentieerd gebied met waarde voor een gevarieerde flora en fauna.

De Ringvaartdijk wordt afgegraven, waarbij een **dijkvoet** van ongeveer 30m breed ontstaat met een lengte van 1,8 km. Deze dijkvoet wordt ontwikkeld tot ecologische verbindingszone door het creëren van een moeras / verlandings-systeem: **de Drassedijkvoetzone**.

De vegetatiesamenstelling van de Drassedijkvoetzone bestaat uit een combinatie van riet en ruigte, nat schraalgrasland en struweel en wordt afgewisseld met water.

Huidige kenmerken:

De meeste gras- en kunstvelden in de gemeente Albrandswaard, waar intensieve georganiseerde recreatie plaatsvindt, worden omgeven door degelijke groensingels bestaande uit inheemse soorten. Deze singels zorgen voor beschutting tegen wind en inkijk. Daarnaast zijn de sportparken deels omgeven door sloten. De combinatie grote oppervlakte, inheemse beplanting en de aanwezigheid van water zijn goede voorwaarden voor een natuurlijke ontwikkeling.

Het sportpark ligt nu vrij geïsoleerd in het landelijk gebied. Wel zal het op termijn grenzen aan de nieuw te bouwen wijk Rhooon zuidoost.

Het is een ruim opgezet sportpark met een ruime beplanting en sloten eromheen. Esthetisch en functioneel gezien voldoet het sportpark goed.

Ontwikkelingsvisie:

Het is gewenst de randbeplanting en de oevers extensief te beheren. Bij aanleg van de nieuwe woonwijk is het van belang dat de nieuwe groen- en waterstructuren aansluiten bij het sportpark. Dit geeft een duidelijke ecologische meerwaarde aan het groen. Ook kan er dan meer ruimte gecreëerd worden voor natuurlijke oevers. Om het sportpark een duidelijke recreatieve meerwaarde te geven is het een mogelijkheid om het meer openbaar te maken. Naast sportpark kan het dan ook als wandelpark dienen. Dit zal zeker door de mensen in de nieuwe woonwijk gewaardeerd worden.

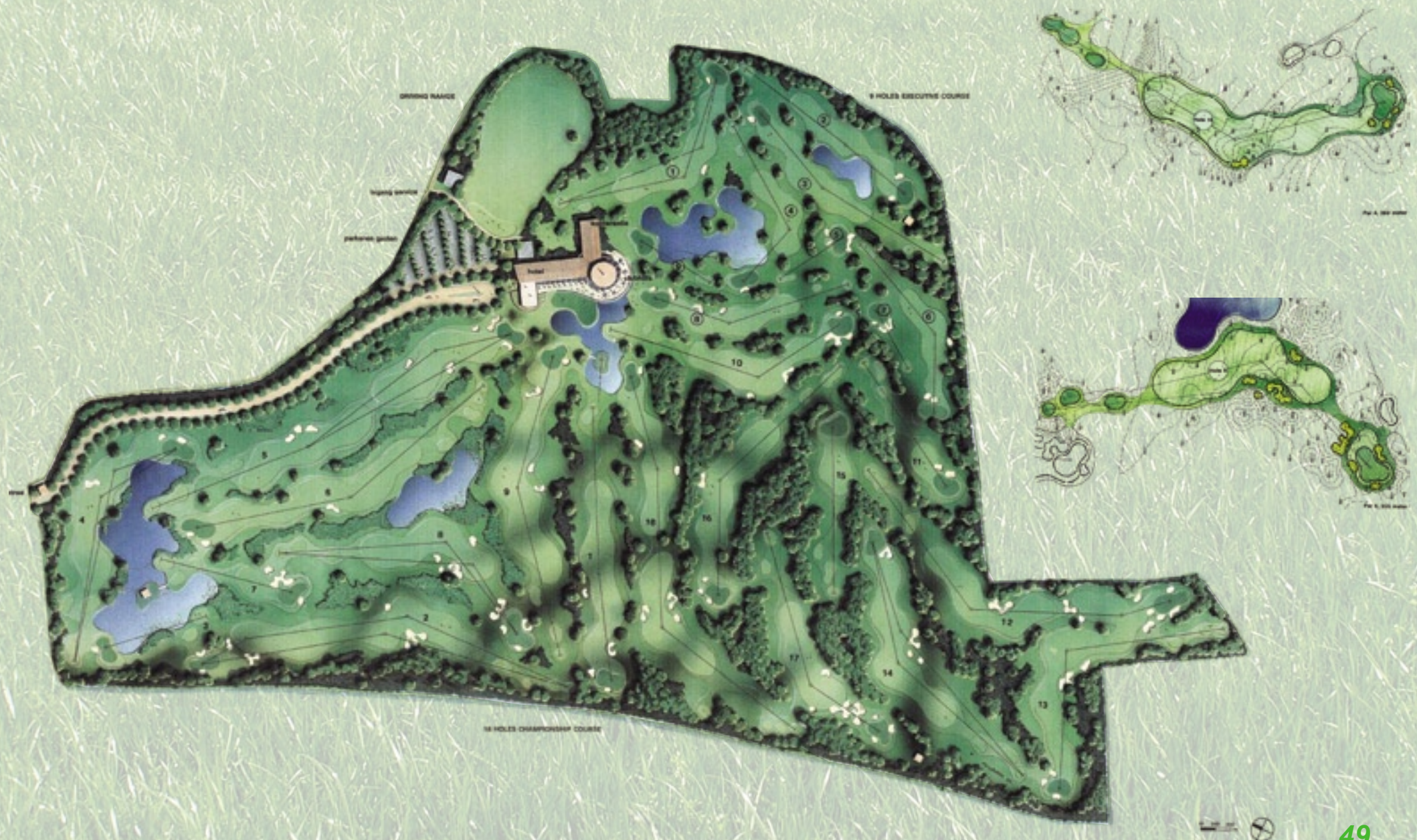

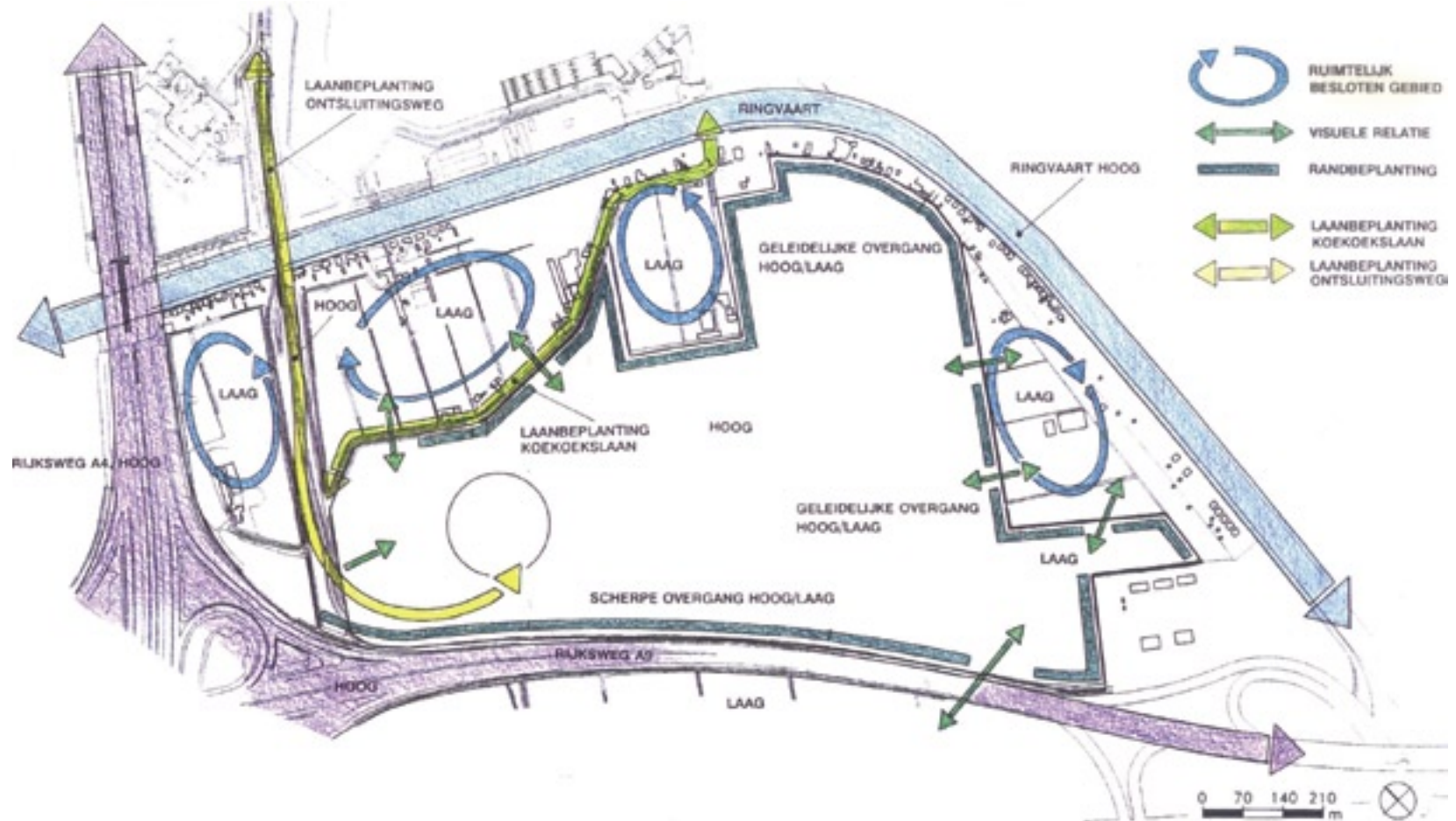
Het terrein ligt ingeklemd door aan de ene kant de rijkswegen Haarlem-Amstelveen / Schiphol-Amsterdam en aan de andere kant de Ringvaart.

Een belangrijk uitgangspunt voor de golfbaan is de beleving en de ervaring, die de spelers op de golfcourse opdoen. De internationaliteit van de verwachte spelers zal een uitstraling hebben op het geheel. Het is daarom dat de golfcourse een aantal karakteristieke elementen kent in zowel het spel als in zijn landschappelijke omgeving. Het glooiende karakter van het terrein en de keuze van een aantal landschapstypen, die voor Nederland karakteristiek zijn, maar goed samengaan met het golfspel, is een uitgangspunt geworden.

Het ontwikkelen van een 18 holes Championship Course en een 9 holes Executive Course bieden voor de golfer verschillende mogelijkheden. De driving range en de putting green, gesitueerd in de omgeving van het clubhuis, completeren het geheel tot een course met een grote uitstraling.

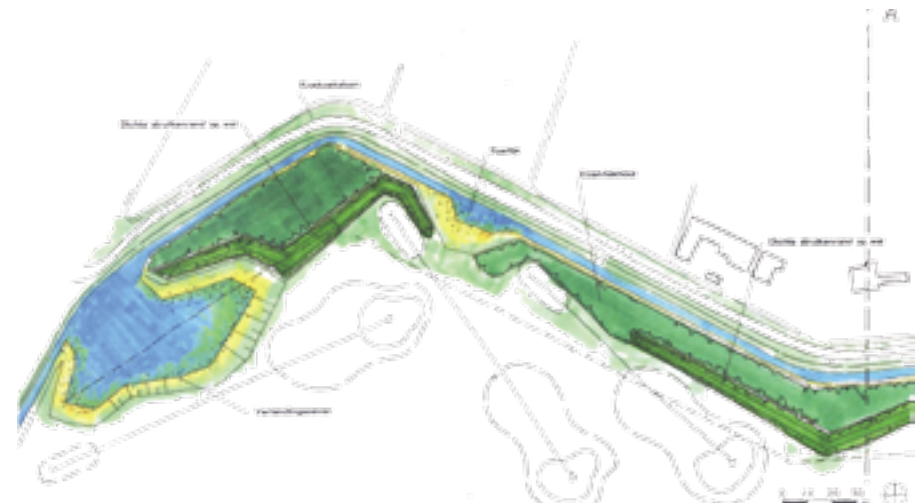
NOORDRAND ECOZONE GOLFBAAN

Het terrein ligt ingeklemd door aan de ene kant de rijkswegen Haarlem-Amstelveen / Schiphol-Amsterdam en aan de andere kant de Ringvaart.

Een belangrijk uitgangspunt voor de golfbaan is de beleving en de ervaring, die de spelers op de golfcourse opdoen. De internationaliteit van de verwachte spelers zal een uitstraling hebben op het geheel. Het is daarom dat de golfcourse een aantal karakteristieke elementen kent in zowel het spel als in zijn landschappelijke omgeving.

Het **glooiende karakter** van het terrein en de keuze van een **aantal landschapstypen**, die voor Nederland karakteristiek zijn, maar goed samengaan met het golfspel, is een uitgangspunt geworden.

Het ontwikkelen van een 18 holes Championship Course en een 9 holes Executive Course bieden voor de golfer verschillende mogelijkheden. De driving range en de putting green, gesitueerd in de omgeving van het clubhuis, completeren het geheel tot een course met een grote uitdaging.

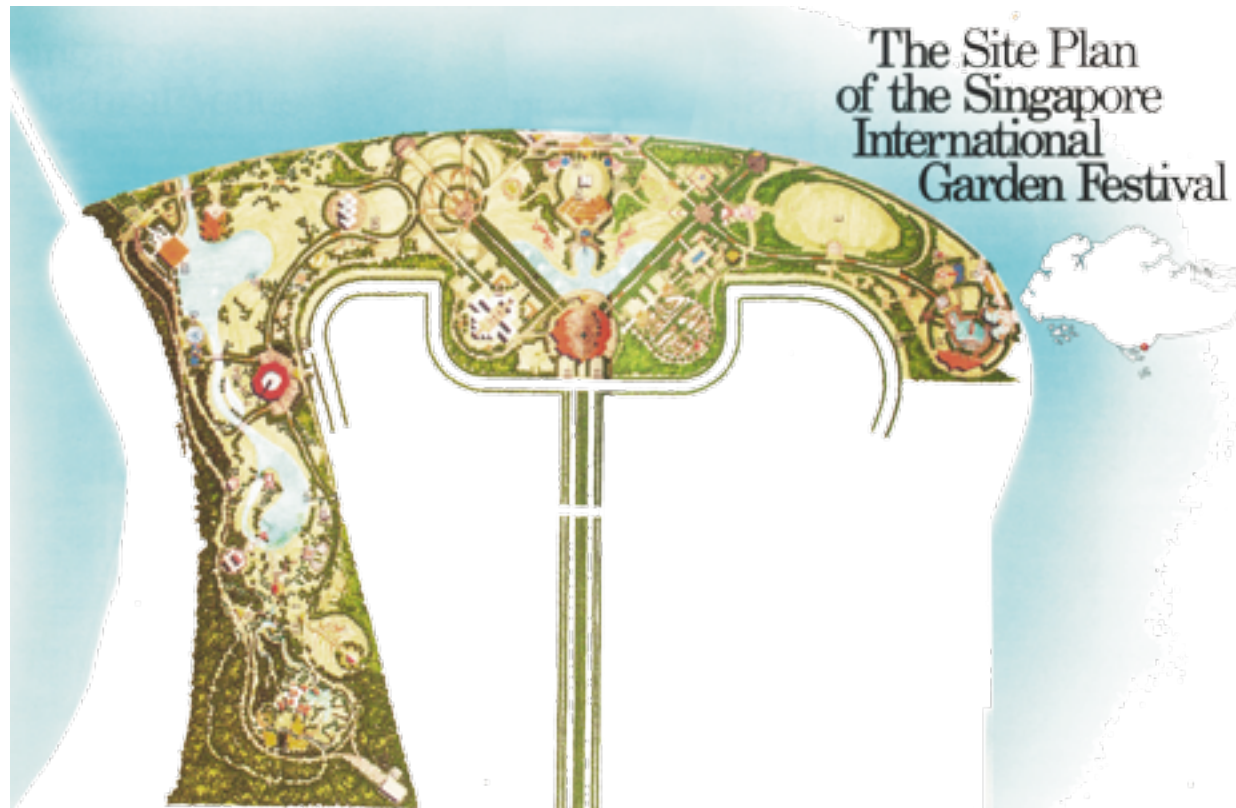

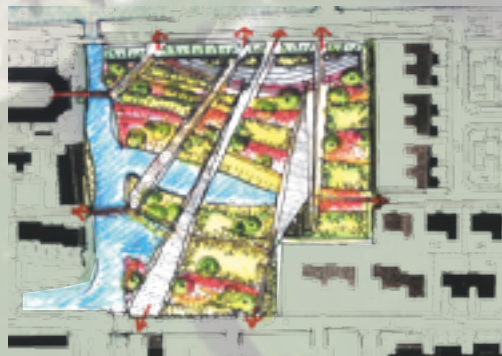
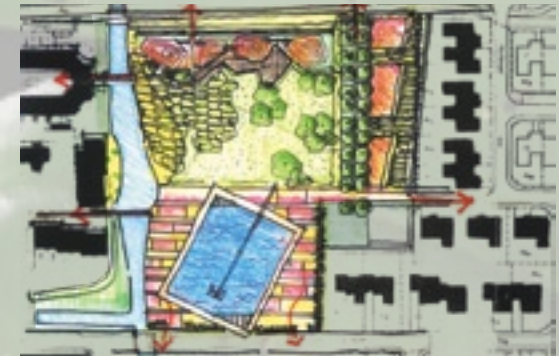
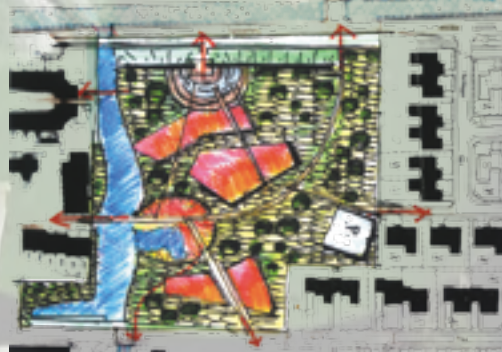

Singapore International Garden Festival 1989 was het eerste Garden Festival in Azië.

In 1989 werd 58 ha. van het in 1974 teruggewonnen land gewijd aan 's werelds eerste garden festival in Azië. Met zicht op de skyline van Singapore's financieel en commercieel district, en de indrukwekkende Benjamins Sheares Bridge van de East Coast Parkway, werd dit teruggewonnen kale parkland omgetoverd in enkele van de fijnste vertoningen.

In het kader van landgebruik op lange termijn werd ongeveer **25 ha.** van het festivalterrein als permanent park ingericht: Het **Marina South Park**.

Het Rijnvaartpark is een park met weinig in-vulling en de potenties van het park worden niet benut. Voornamelijk achterkanten van de omliggende bebouwing zijn georiënteerd op het park.

Het is nodig meer woningen met de voorkant te oriënteren op het park (ter verbetering van de sociale controle) en daarnaast moeten extra woningen gebouwd worden. Door het park in te richten als gebruikspark krijgt het park een meerwaarde voor de omgeving.

Het park heeft duidelijke randen nodig. Groene representatieve randen geven het park een eigen representatieve identiteit.

De groenstrook die de relatie legt met het centrum kan opgewaardeerd worden door speelplekken toe te voegen en de lengterichting te versterken. Heester en bomen belemmeren het zicht op het hertenkamp, waardoor dit weinig beleefbaar is vanuit de omgeving.

Het is nodig meer directe relaties te leggen en het park openbaar te maken.

Het park biedt voldoende ruimte voor verschillende invullingen van recreatie bv. een terras bij de entree (dit is een zonnige plek), een speelveld, een voetbalveld, een rosarium en watertuin.

Bij de entree van het park (Koningin Julianaweg) kan een bijzonder monument geplaatst worden.

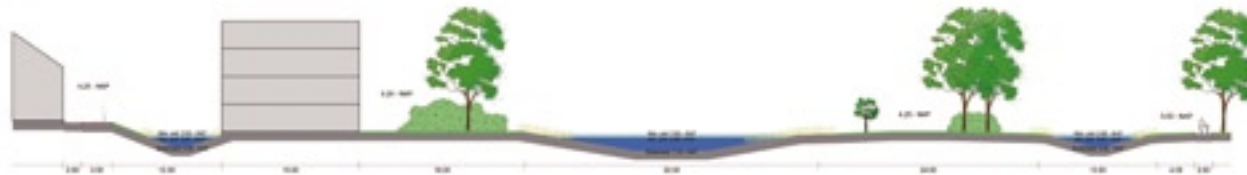

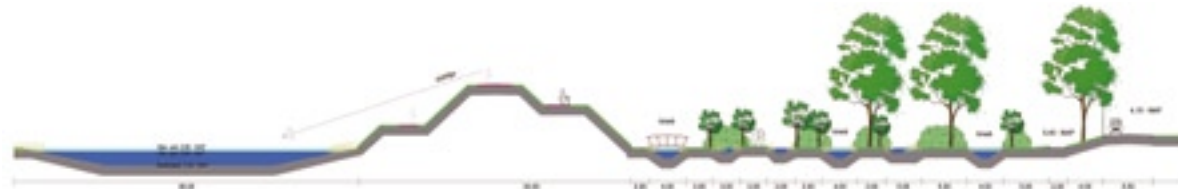
Voor het gebied De Oeverlanden, aan de rand van Amsterdam, heeft Hollandschap een plan gemaakt voor de ontwikkeling van het gebied conform het figerende bestemmingsplan. Het gaat om een combinatie van natuurontwikkeling/ecologie in een natuurgedeelte en dagrecreatie in een parkgedeelte. Daarbij is nadrukkelijk rekening gehouden dat De Oeverlanden fungeert als uitlooptgebied voor de wijken, die zich aan deze kant van Amsterdam bevinden.

doorsnede AA'

doorsnede BB'

Bij het ontwerp van de nieuwbouwwijk **Legmeerpolder** te Uithoorn is een ecologische zone gepland en wordt voorzien in waterberging. De natuur krijgt vorm langs de vaart en op en rond de waterplas. De waterplas dient tevens als waterberging tijdens hevige neerslag.

Uitgangspunten

- Kiezen van vegetatie die zich spontaan of sub-spontaan ontwikkelt nadat de abiotische voorwaarden hiervoor zijn geschapen. In aanvang zullen gericht enkele soorten worden geplant of gezaaid. Daarna zal via beheer richting worden gegeven aan de ontwikkeling van de natuurwaarden.
- Een potentieel soortrijke natuur waar geen extreme beheerlasten op rusten. Met andere woorden de natuurinrichting is niet mislukt als er spontaan een andere vegetatie ontwikkeld (mits deze geen belemmering voor beleving of extreme beheerlasten oplevert).
- De natuur moet beleefd kunnen worden. In het inrichtingsplan zijn daarom geen verbodsborden of prikkeldraadversperringen opge-nomen. Het moet een natuurgebied van en voor de bewoners van Legmeer worden.

In samenwerking met dhr. P. van der Linden, ecooloog

Ontwerputgangspunten:

De functie als stadspark dient voorop te staan. De integratie van de verschillende delen variërend van de oude landgoederen tot de hedendaagse stedelijke voorzieningen, dient in de gehele parkstrook harmonisch plaats te vinden.

Duidelijke bindende, vormgevende elementen dienen aangebracht te worden om de doorsnijding van de verschillende wegen zoveel mogelijk af te zwakken.

De relatie met het winkelcentrum en de daar geplande ruimte dienen zo optimaal mogelijk te zijn.

Binnen het gebied is meer openheid nodig. Voor een duidelijke ruimtelijke structuur, zijn langere zichtlijnen wenselijk om de beleving en de veiligheid in het park zo optimaal te maken. Ook dienen de open ruimtes hun eigen karakteristiek te hebben en de ruimtelijke relatie tussen de verschillende parkdelen

onderling dient de continuïteit aan te geven.

De bestaande elementen dienen behouden te blijven, de voorzieningen waar menselijk, dienen te worden vergroot en de bruikbaarheid dient te worden verbeterd.

Het langzaam verkeer en het oversteken van de wegen vormen belangrijke planaspecten. Goede oost-westverbindingen voor het langzaam verkeer, vooral voor fietsen zijn wenselijk. De oversteekplaatsen dienen ook op afstand goed zichtbaar te zijn.

Water zal binnen het gehele ontwerpgebied een belangrijke bijdrage leveren in de aaneenschakeling van de parkdelen. Het is een duidelijk motief geworden.

Het hoofdmonument van het gehele park 't Loo komt in de omgeving van de Prins Bernhardlaan te liggen. Puur stedelijke functies krijgen hier de nodige aandacht.

Parkdeel A

De verschillende delen worden met elkaar verbonden door een slingerpad te gebruiken als trimparcours.

De heuvel is verlaagd. Door op de heuvel een beklimbaar toestel kunstwerk te realiseren is een weids uitzicht toch nog mogelijk. Vanuit de oost-westrichting is de heuvel van groot belang als beëindiging van het park.

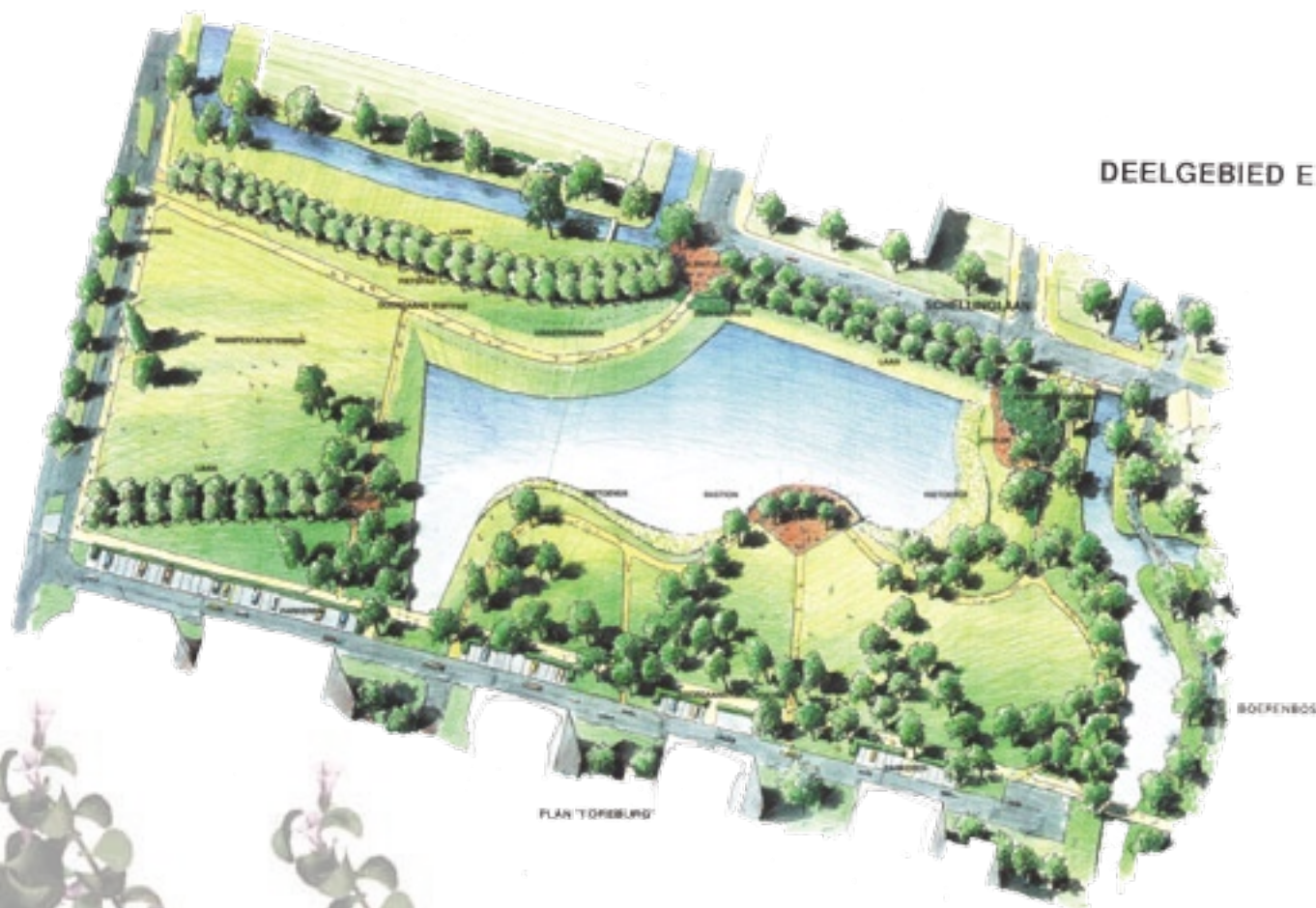

Parkdeel B

In dit parkdeel is tussen de Bruijnings Ingen-hoeslaan en de Mgr Van Steelaan het padenpatroon aangepast aan de bestaande bomen.

Het lijkt wenselijk hier een deel van de beplanting te behouden. De terrassen aan weerszijden van de modelbootjesvijver vormen een duidelijke relatie over en weer en zullen het gebied het gewenste karakter geven. De relatie met de waterlopen in de omgeving is versterkt. In het water is vol-doende gelegenheid voor een bijzonder waterelement, bijvoorbeeld gebruikmakend van de luchtdruk, uit te werken.

Parkdeel E

In dit parkdeel is ervoor gekozen om het bestaande tracé te handhaven en het op een goed manier in het park in te passen, het duidelijke groen te houden en daardoor een belangrijke besparing aan te brengen die de ontwikkeling van het groen in het park ten goede zou kunnen komen.

De zacht gebogen lijn die nu in het park komt te liggen, draagt ook bij in de beleving van de grootte van de waterpartij. De zichtlijnen c.q. visuele relaties zijn daardoor duidelijker geworden. De relatie met het monument en het nieuwe bastion, de relatie met de Schellinglaan, maar ook de relatie met de parkroute, c.q. omgeving rosarium zijn zo duidelijk.

De relatie tussen de oude parkdelen en de nieuwbouw komt hier bijeen.

Daardoor is de overgang tussen de bestaande landschappelijke vormgeving en de nieuwe meer stedelijke, zakelijke vormgeving hierbij ingebracht. Het plan zal zo ook meer aansluiten bij het monumentale karakter dat bestaat aan de overzijde van de Prins Bernhardlaan.

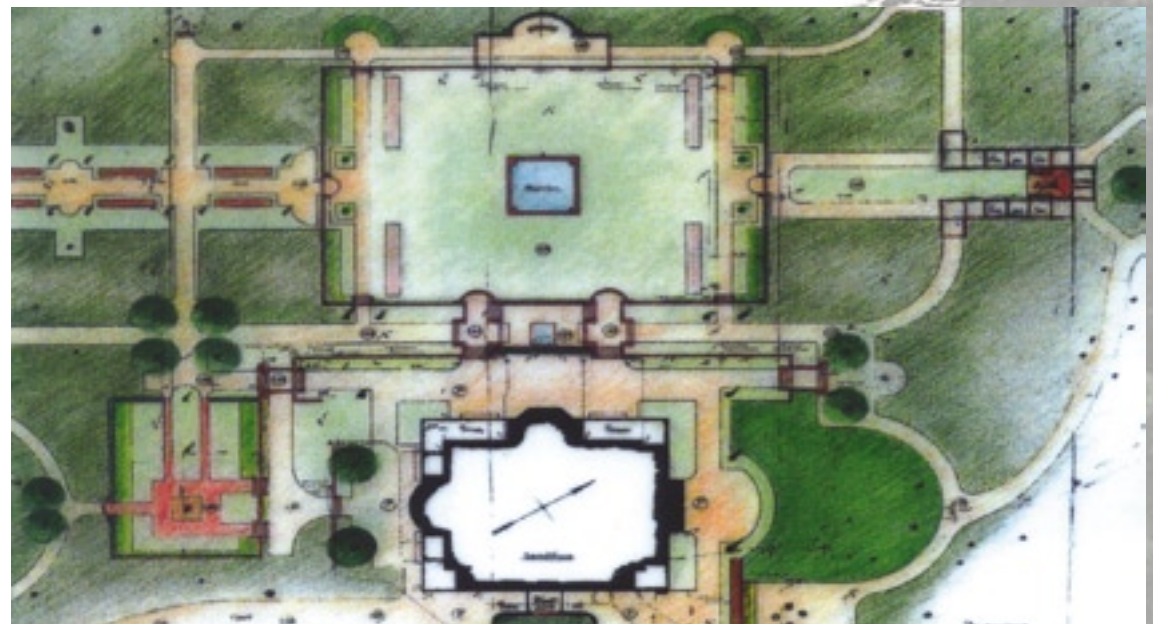

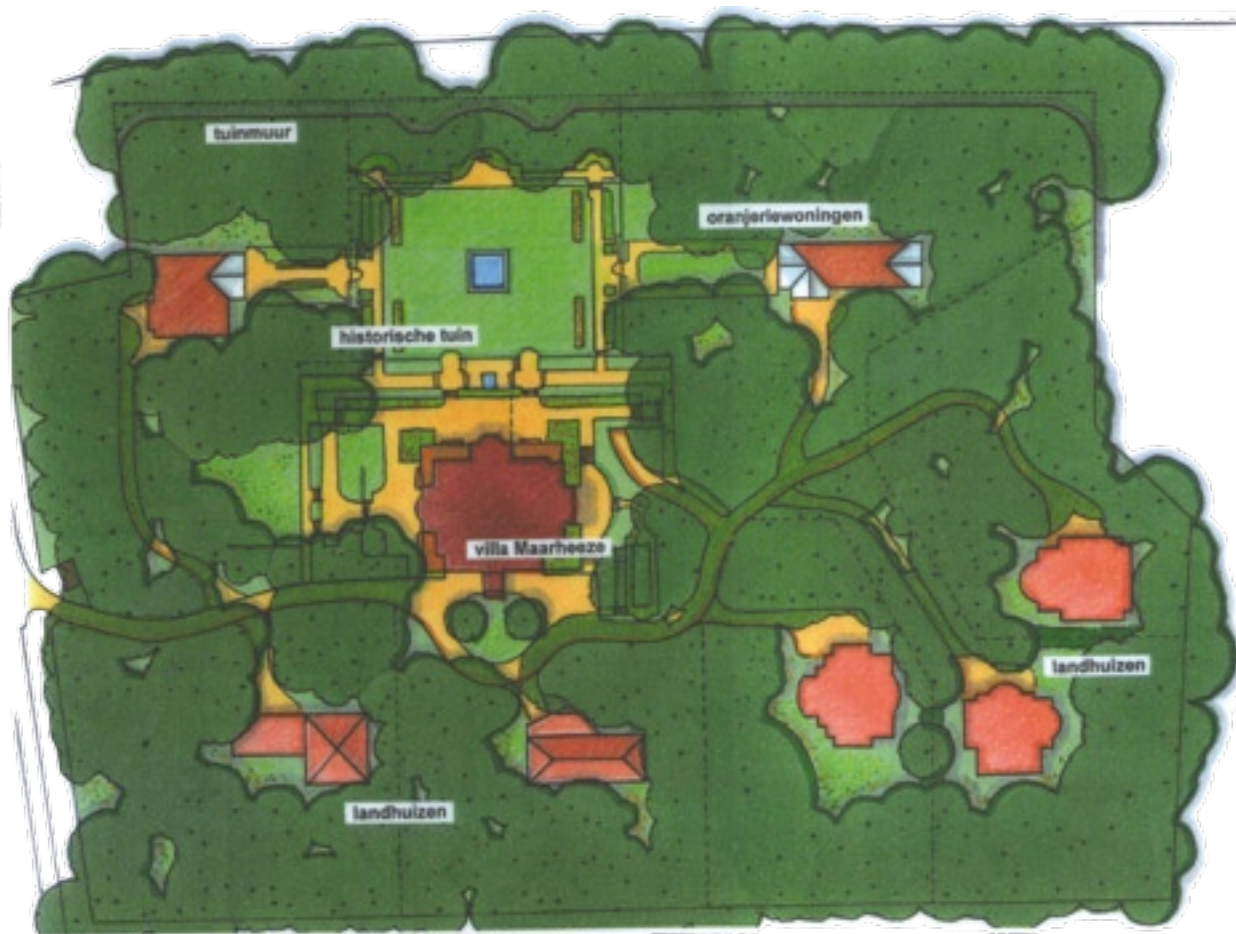
Aan de oostkant van de gemeente Wassenaar, grenzend aan de Rijksweg, ligt het Landgoed Maarheeze.

Villa Maarheeze is als bouwwerk en vanwege de voormalige functie als kantoor voor de IDB van historische waarde voor de gemeente Wassenaar. Het landhuis en de formele tuin vormen een eenheid en zijn een goed voorbeeld van architectuur uit het begin van de 20^e eeuw.

Het projectgebied maakt deel uit van de **boscomplexen** op de **strandwal**. Het behoud en de ontwikkeling van de kwaliteit van dit Eiken / Beukenbos heeft binnen het projectgebied de hoogste prioriteit, omdat dit het karakteristieke bostype is voor strandwallen. Waar nodig moeten bosdelen met elkaar worden verbonden en sommige delen moeten worden versterkt.

Zowel de formele tuin als het meer natuurlijk bosgebied vragen om eigen beheersaanpak. Bij de formele tuin is het beheer gericht op het instandhouden van het ontwerp, de natuurlijke delen van het terrein vragen om beheersmaatregelen ter verbetering van de bosstructuur. Om het parkachtige karakter van het gebied te behouden moet een duidelijke groenstructuur aanwezig zijn. Een omzoming van het gebied met een continue groenstructuur draagt bij aan een vloeiende overgang met de omgeving. De formele tuin en de bestaande villa liggen als een enclave in dit natuurlijk bosgebied. Het restaureren van de tuin versterkt dit effect, doordat het contrast met de omgeving wordt vergroot.

Historische plek als natuurlijk stadspark

Park Frankendael is ontworpen door bureau Sant en Co en aangelegd in 2000.

De beheersvisie geeft de hoofdlijnen van de ontwikkeling van het park op vier hoofditems.

- Bomenstructuur
- Natuur en natuureducatie
- Gebruik van het park
- Inrichting van het park

A 12 Den Haag – Utrecht

1. Afslag Bleiswijk
2. Afslag Zevenhuizen*
3. Afslag Waddinxveen/Moerkapelle

A 20 Utrecht – Rotterdam

4. Afslag Moordrecht
5. Afslag Nieuwerkerk a/d IJssel*

A 4 Amsterdam – Den Haag

- Afslag Zoeterwoude – Leiden – Utrecht – N 11
 Afslag richting Hazerswoude
 6. Richting Benthuisen – Bleiswijk – N209
 7. Afslag naar Kruisweg
 8. Richting Moerkapelle

* De snelste verbinding indien er geen file staat.

OPENBAAR VERVOER

Buslijnen – aansluiting trein – bus/taxi

Station Gouda	Lijndienst 177: halte Noordeinde te Moerkapelle (niet 's avonds). treintaxi: vanaf Gouda naar Moerdijkstraat 23
Station Zoetermeer	Interliner 382: halte Bredeweg
Station Waddinxveen	Lijndienst 175: overstappen P+R Waddinxveen / Zevenhuizen op Lijndienst 177
Station Boskoop	Lijndienst 382: halte Bredeweg

HOLLANDSCHAP
Adviesburo voor Stad- en Landschapsinrichting

ing. P. van Loon
landschapsarchitect BNT

Moerdijkstraat 23
2751 BE Moerkapelle / Nederland
tel. 079-5931819
fax. 079-5932498
e-mail: mail@hollandschap.nl
www.hollandschap.nl

EUROLANDSCAPE
Landscape Architects & Urban Planners
The Netherlands

e-mail: mail@eurolandscape.com
www.eurolandscape.com

